

Rubrika	str.
Informace z AZZ ČR	2
Výzva ke spolupráci	2
Informace z 10 a 11 zasedání Předsednictva	3
Vyhodnocení hospodaření za rok 2012	5
Rozpočet na rok 2013	7
Zásady AZZ-ČR pro řešení členských záležitostí	9
Legislativa a normy	11
Aktuální změny norem a předpisů 01/13 až 03/13	11
Bezpečnost práce	13
Závažný pracovní úraz při používání pracovní plošiny	13
Informace o výsledcích dozoru OIP v oblasti pracovních plošin	14
Technické zajímavosti	17
Věžové jeřáby LIEBHERR staví Šantovku v Olomouci	17
Exkluzivní odhalení	23
Vzdělávání semináře	25
První pomoc při úrazu elektrickým proudem	25
Ostatní informace	33
Vy se ptáte – my odpovídáme	33

Výzva ke spolupráci

Vážení kolegové,

když jsem v roce 2011 studoval dvacetiletou historii AZZ ČR ze zápisů o jednáních Rady a Předsednictva Asociace ZZ pro zpracování historické reminiscence k 20. výročí jejího založení, nabyl jsem dojmu, že její aktivity v minulosti ne vždy směřovaly k řešení problémů, které by přispěly aktuálním potřebám členů Asociace ZZ. Jednotlivé projekty byly sice naplánovány, ale postupně byly neřešeny a časově odkládány až byly následně po mnoha měsících zrušeny. Důvody byly vždy obdobné, pouze několik jednotlivců ochotných se angažovat a nejasná ekonomická motivace.

To jsou hlavní důvody, proč se na Vás touto výzvou obracíme. Je jasné, že nejvíc problémů odborníkům v oblasti zdvihacích zařízení pramení ze zastaralé a dlouhodobě neřešené legislativy. V nedohlednu je modernizace zákona 174/68 Sb., vyhláška 19/79 Sb. je extrémně zastaralá a zákon o bezpečnosti technických zařízení je stále pouze virtuální realitou. A naopak postupně byla zaváděna legislativní pravidla EU v oblasti bezpečnosti práce, která však nebyla řádně doplněna prováděcími předpisy, které by řešily podrobně jejich aplikaci do běžné praxe. Jen ná mátkou připomínám zákon 309/2006 Sb., NV 362/2005 Sb., NV 591/2006 Sb., NV 592/2006 Sb., NV 378/2001 Sb. Bohužel zapojit se do aktivit v oblastech legislativy je zatím pro Asociaci ZZ značně omezené. O to víc se jeví jako nutnost řešit pro naše členy, ale i ostatní revizní techniky a odborníky v oblasti zdvihacích zařízení problémy, které jsou potřebné pro jejich každodenní praxi. Výsledkem těchto aktivit by měly být do budoucna předpisy Asociace, ve kterých by byly aktuální problémy řešeny formou **Interních doporučení Asociace ZZ – ČR**.

Proto byl na předsednictvu Asociace dne 20.3.2012 předložen následující návrh nových úvodních projektů, které by měly přispět k řešení aktuálních problémů odborných pracovníků v oblasti zdvihacích zařízení jak při revizích a zkouškách jeřábů, ale i při zajišťování bezpečného provozu jeřábů i s ohledem na poslední změny v oblasti norem a platných předpisů:

1 - Zpracovat podklady pro zajišťování kvalifikace jeřábníků a vazačů (ve spolupráci s SÚIP). V současné době tato problematika není v praxi řešena s ohledem na současné požadavky závazných předpisů (zákona 309/2006 Sb, zákoníku práce a dalších) a jejich interpretaci ze strany inspektorů OIP v rámci dozoru.

2 – Zpracovat náhradu zrušené ČSN 27 0140 pro praxi revizních techniků s ohledem na interpretaci zjištěných neshod formou technických nebezpečí a jejich eliminace na základě metod analýzy rizik. Tato doporučení by měla být zpracována samostatně pro mostové, věžové, mobilní a nakládací jeřáby.

3 - Metodické postupy pro zkoušení jednotlivých druhů jeřábů (v návaznosti na novelu ČSN 27 0142). Snaha o využití zahraničních podkladů získaných od zkušebních subjektů pro sjednocení postupů s cílem co nejkvalitnějších informací o technickém stavu jeřábů důležitých pro jejich provozovatele.

Je evidentní, že tyto problémy nemůže řešit jen pár jedinců, ale je nutné vytvořit konkrétní tvůrčí kolektivy, které bude také nutno správně finančně motivovat, protože tak náročné konkrétní projekty není možné realizovat stávajícím modelem financování.

Připravované projekty vyplývají z aktuálních požadavků zjištěných při diskusích s vedením TÍČR, SUIP a OIP. Rozhodně bychom ale rádi přispěli i s řešením nových problémů, které vyplývají z požadavků našich členů. Proto očekáváme, že Vaše náměty na budoucí aktivity AZZ sdělíte na vedení Asociace, abychom se mohli všichni připravit na jejich společné řešení, ale také ochotu spolupracovat pod odborným vedením manažerů jednotlivých stávajících i budoucích projektů

*Za vedení Asociace ZZ
Ing. Miroslav Chromečka, místopředseda*

Informace ze zasedání Předsednictva ASOCIACE ZZ - ČR

Desáté zasedání Předsednictva ASOCIACE ZZ – ČR se konalo dne 12.12.2012 v Ostravě.

Všem členům naší organizace poskytujeme zkrácenou formou informaci o nejdůležitějších bodech jednání.

Předsednictvo Asociace v průběhu svého zasedání:

- a) provedlo kontrolu zápisu č. 9/2012 ze zasedání Předsednictva AZZ-ČR a kontrolu uložených úkolů
- b) vzalo na vědomí informace ze zasedání desáté Výkonné rady
- c) vzalo na vědomí předběžné vyhodnocení hospodaření AZZ-ČR za rok 2012 bez připomínek. (tvorba zdrojů - plán 2,416.100,- Kč, - skutečnost 2,717.890,61 Kč, čerpání zdrojů - plán 2,229.000,- Kč - skutečnost 1,838.459,37 Kč)
- d) provedlo kontrolu plnění plánu práce v roce 2012 a konstatovalo, že úkoly byly splněny až na body 7 a 20, které budou dle rozhodnutí Předsednictva zařazeny znovu do plánu práce AZZ- ČR na rok 2013
- e) rozhodlo, že ruší Usnesení 5/8j (z 22.9.2011) o marži ve výši 50,- Kč za prodej učebnice jeřábníka prostřednictvím RS. Od 1.1.2013 bude cena učebnice opět 200,-Kč pro člena a 250,-Kč pro nečlena AZZ
- f) vzalo na vědomí informaci o průběhu konference i ekonomické vyhodnocení, které současně schválilo. (Příjem 414.700,-Kč ,výdaje 274.658,-Kč. Čistý zisk 140.042,- Kč
- g) schválilo předložený návrh zájezdu do Itálie a uložilo p. Tůmovi zajistit realizaci zájezdu v CK TRAVEL CLUB ČSAD Tišnov.
Schválilo na základě předloženého předběžného rozpočtu pro členy Asociace příspěvek ve výši 4000,-Kč
- h) projednalo a schválilo předložený plán hlavních úkolů činnosti Asociace ZZ-ČR pro rok 2013.
- i) projednalo, upravilo a schválilo předložený návrh rozpočtu Asociace ZZ-ČR na rok 2013. V souvislosti s projednáváním rozpočtu stanovilo členský příspěvek pro rok 2013 ve výši 1.200,- Kč,
- j) projednalo a schválilo předložené návrhy odměn funkcionářů AZZ-ČR za rok 2012
- k) schválilo organizační pokyn ke konání členských schůzí v roce 2013 a předložený podklad pro provedení kontroly hospodaření v RS.

Redakce Zpravodaje ZZ

Informace ze zasedání Předsednictva ASOCIACE ZZ - ČR

Jedenácté zasedání Předsednictva ASOCIACE ZZ – ČR se konalo dne 20.3.2013 v Ostravě.

Všem členům naší organizace poskytujeme zkrácenou formou informaci o nejdůležitějších bodech jednání.

Předsednictvo Asociace v průběhu svého zasedání:

- a) provedlo kontrolu zápisu č. 10/2012 ze zasedání Předsednictva AZZ-ČR a kontrolu uložených úkolů
- b) vzalo na vědomí informace ze zasedání jedenácté Výkonné rady
- c) vzalo na vědomí vyhodnocení hospodaření AZZ-ČR za rok 2012 bez připomínek.
(tvorba zdrojů - plán 2,416.100,- Kč, - skutečnost 2,817.997,20 Kč,
čerpání zdrojů - plán 2,229.000,- Kč - skutečnost 2,075.774,62 Kč)
- d) vzalo na vědomí informaci o stavu příprav zájezdu do Itálie. Rozhodlo, že se zájezdu zúčastní 55 členů Asociace včetně jejich rodinných příslušníků a schválilo jejich seznam
- e) vzalo na vědomí informaci o dosavadní platbě členských příspěvků a požádalo jednotlivé předsedy a výbory RS o sjednání nápravy
- f) projednalo a schválilo „Účetní závěrky“ a výsledky hospodaření za rok 2012 jednotlivým regionálním sdružením. Účetní závěrku doposud nepředložilo RS 40
- g) projednalo a schválilo zprávy z“ revize hospodaření“(audit) za rok 2012 z jednotlivých regionálních sdružení. Rovněž audit hospodaření nebyl RS 40 v požadovaném termínu předložen
- h) vzalo na vědomí informaci o počtu Kč s kterými byla uzavřena smlouva na rok 2013. K měsíci březnu 2013 máme 13 kolektivních členů. (Novým Kč se stal Pewag s.r.o.Česká Třebová)
- i) Předsednictvo odložilo rozhodnutí o konání konference v roce 2013. Pokud se organizace neujme RS 70, konference se v letošním roce nebude konat
- j) vzalo na vědomí informaci o konání členských schůzí. Členské schůze proběhly v letošním roce v RS 30, RS 50 a RS 70 v souladu s Organizačním pokynem Předsednictva AZZ-ČR
- k) projednají, provedlo a schválilo úpravu (navýšení) některých položek rozpočtu na rok 2013
- l) vzalo na vědomí ing. Chromečkou předložený návrh plánu nových aktivit pro Asociaci ZZ-ČR . Například:
 - Zpracovat „Doporučení AZZ pro zajišťování kvalifikace obsluh jeřábů „
 - Řešit náhradu zrušené ČSN 27 0140 vydáním příručky pro jeřáby dle druhu (mostové,mobilní,nakládací a věžové)
 - Zpracovat metodické pokyny pro zkoušení jednotlivých druhů jeřábů v návaznosti na novelu ČSN 27 0142

Vyhodnocení hospodaření za rok 2012

Rekapitulace

		roční rozpočet	
A.	Tvorba zdrojů	2,416.100,00 Kč	2,817.977,20 Kč
B.	Čerpání zdrojů	2,229,000,00 Kč	2,075,774,62 Kč

Uloženo u bank. ústavu na zvláštním účtu čís. 1657210349/0800	1,059.276,48 Kč	1,264.710,70 Kč
--	-----------------	-----------------

Pro podrobný přehled viz tabulku A – tvorba zdrojů
B – čerpání zdrojů

A) Tvorba zdrojů

plán 2012

skutečnost

1.	Převod z roku 2011	640.000,00 Kč	648.565,58 Kč
2.	Členské příspěvky	411.600,00 Kč	410.400,00 Kč
3.	KČ, dotace	165,000,00 Kč	180.000,00 Kč
4.	Odborná akce	300,000,00 Kč	417.420,00 Kč
5.	Prodej průkazů - komentářů - učebnic apod.	520,000,00 Kč	752.273,00 Kč
6.	Prodej učebnic jeřábníka tř. A	50.000,00 Kč	46.650,00 Kč
7.	Úrok u ČSOB a.s.	500,00 Kč	76,62 Kč
8.	Příspěvek účastníků tém. akce	326.000,00 Kč	348.230,00 Kč
9.	Různé	3.000,00 Kč	14.362,00 Kč
Celkem		2,416.100,00 Kč	2,817.977,20 Kč

Úprava v položce B) čerpání zdrojů bod 25. a 25a.

Předkládáme členům Asociace ZZ upravený rozpočet na rok 2013, schválený
Předsednictvem na jeho zasedání dne 20.3.2013

Rozpočet na rok 2013

Rekapitulace

A.	Tvorba zdrojů	2,563.700,00 Kč	
B.	Čerpání zdrojů	2,301.250,00 Kč	

	Uloženo u bank. ústavu na zvláštním účtu čís. 1657210349/0800	1,264.710,70 Kč	
--	---	------------------------	--

Pro podrobný přehled viz tabulku A – tvorba zdrojů
B – čerpání zdrojů

A) Tvorba zdrojů

plán 2013

1.	Převod z roku 2012	650.000,00 Kč	
2.	Členské příspěvky	325.000,00 Kč	
3.	KČ, dotace	180.000,00 Kč	
4.	Odborná akce	350.000,00 Kč	
5.	Prodej průkazů - komentářů - učebnic apod.	580.000,00 Kč	
6.	Prodej učebnic jeřábníka tř. A	50.000,00 Kč	
7.	Úrok u ČSOB a.s.	200,00 Kč	
8.	Příspěvek účastníků tém. akce	326.500,00 Kč	
9.	Různé	3.000,00 Kč	
10.	Příspěvek na normu ČSN 27 0142	99.000,00 Kč	
	Celkem	2,563.700,00 Kč	

B) Čerpání zdrojů

plán 2013

1.	Nájemné vč. energií	125.000,00 Kč	
2.	Všeobecné pojištění (majetek)	2.600,00 Kč	
3.	Pojistné (odpovědnost org. za škodu)	700,00 Kč	
4.	Mzda administrativní pracovníce	125.000,00 Kč	
5.	Daně a pojistné z mezd	40.000,00 Kč	
6.	Odvody-doplatky pojistného	60.000,00 Kč	
7.	Dohoda - úklid	46.000,00 Kč	
8.	Odvod daně z dohody	9.000,00 Kč	
9.	Jízdně - MHD	2.500,00 Kč	
10.	Poplatky spořitelně	6.000,00 Kč	
11.	Odvody RS za čl.příspěvky	110.000,00 Kč	
12.	Telefonní poplatky	20.000,00 Kč	
13.	Kancelářské potřeby	10.000,00 Kč	
14.	Poštovné provozní	7.000,00 Kč	
15.	Provozní náklady	5.000,00 Kč	
16.	Úhrada organizačních prací	15.000,00 Kč	
17.	Odvod daně z úhrad organ.prací	2.250,00 Kč	
18.	Odborné časopisy	2.000,00 Kč	
19.	Překlady apod.	10.000,00 Kč	
20.	Zpravodaj - úhrada redaktora	24.000,00 Kč	
21.	Odvod daně ze mzdy - redaktor	5.500,00 Kč	
22.	Příspěvky do zpravodaje ZZ	8.000,00 Kč	
23.	Odvod daně z příspěvků do zpravodaje ZZ	1.200,00 Kč	
24.	Zpravodaj - tisk	100.000,00 Kč	
24a.	Zpravodaj - tisk reklam	40.000,00 Kč	
25.	Zpravodaj - poštovné	30.000,00 Kč	
26.	Cestovné - předsednictvo	40.000,00 Kč	
27.	Občerstvení P +R	8.000,00 Kč	
28.	Cestovné - Rada.	12.000,00 Kč	
29.	Cestovné - předseda	10.000,00 Kč	
30.	Cestovné – účast na TNK, ČSVT apod.	3.000,00 Kč	
31.	Cestovné - různé	5.000,00 Kč	
32.	Nákup průkazů, publikací apod.	225.000,00 Kč	
33.	Tematická akce - zájezd	459.000,00 Kč	
34.	Odborná akce-konference	275.000,00 Kč	
35.	Autorská odměna dodatečná (jeř. tř. A)	20.000,00 Kč	
36.	Odměny funkcionářů	60.000,00 Kč	
37.	Odvod daně z odměn funk.	9.000,00 Kč	
38.	Mimořádné odměny	30.000,00 Kč	
39.	Odvod daně z mimořádných odměn	4.500,00 Kč	
40.	Převod finančních prostředků na účet ČS	200.000,00 Kč	
41.	Prezentace AZZ-ČR	15.000,00 Kč	
42.	Občerstvení-sekretariát	5.000,00 Kč	
43.	Ostatní	15.000,00 Kč	
44.	Norma ČSN 27 0142	99.000,00 Kč	
	celkem	2,301.250,00 Kč	

Předkládáme členům Asociace ZZ úpravu „Zásad AZZ-ČR pro řešení členských záležitostí“, kde je mimo jiné řešeno i placení čl. příspěvků. Schváleno Předsednictvem dne 20.3.2013

ZÁSADY AZZ-ČR pro řešení členských záležitostí.

Čl. I.

Přijímání členů.

1. Zájemci o členství v Asociaci jsou přijímáni za členy prostřednictvím sekretariátu Asociace.
2. Při přijímání členů musí být respektovány Stanovy Asociace, konkrétně Hlava III, čl. 3, odst. 1, 2 a 3.
3. U individuálního členství je postup následující :
 - zájemci je předán čistý formulář přihlášky Asociace (viz Příloha 1),
 - zájemce formulář vyplní ve všech bodech a vrátí ho zpět sekretariátu Asociace.
4. Sekretariát Asociace zkontroluje veškeré údaje ve formuláři. Pokud nejsou údaje úplné, vyžádá sekretariát jejich urychlené doplnění. Správně vyplněný formulář předá sekretariát k projednání Výkonné radě Asociace.
5. Po projednání rozhodne Výkonná rada Asociace o přijetí či nepřijetí zájemce za člena Asociace a předá formulář zpět sekretariátu ke konečnému vyřízení.
6. V případě rozhodnutí Výkonné rady Asociace o přijetí zašle sekretariát Asociace zájemci složenku k úhradě čl. příspěvku. Další postup sekretariátu Asociace je realizován až po provedené platbě.
7. V případě rozhodnutí Výkonné rady Asociace o nepřijetí zašle sekretariát Asociace zájemci vyjádření o zamítavém rozhodnutí Asociace.
8. U kolektivního členství je po vzájemné dohodě sestavena a uzavřena Smlouva o kolektivním členství v Asociaci, která stanoví veškeré podmínky tohoto členství.

Čl. II.

Členský průkaz.

1. Po provedené úhradě čl. příspěvku sekretariát Asociace zařadí nového člena do centrální evidence a vystaví mu členský průkaz Asociace ZZ-ČR.
2. V členském průkazu musí být vyplněny všechny rubriky (evid. číslo, osobní údaje, datum schválení členství a označení RS).
3. Po uvedené manipulaci sekretariát Asociace :
 - zašle neprodleně doporučeným dopisem členský průkaz novému členovi,
 - zašle neprodleně příslušnému RS údaje o novém členovi (viz příloha 2).
4. Regionální sdružení zaznamená do své evidence národně nového člena.

Čl. III.

Placení členských příspěvků.

1. Členské příspěvky hradí každý člen podle pokynů, uvedených ve Zpravodaji ZZ pro příslušný kalendářní rok.

2. V případě neuhrazení čl. příspěvku do stanoveného termínu se členovi ve smyslu Stanov Asociace, Hlava III, čl. 4, odst. 3 b) pozastavuje výkon členských práv a výhod.
Po stanoveném termínu sekretariát Asociace doporučeným dopisem vyzve člena k urychlené úhradě členského příspěvku s upozorněním na možnou sankci - vyškrtnutí z evidence členů.
3. Pokud není čl. příspěvek uhrazen do 30.6. příslušného roku, je ve smyslu výše uvedených ustanovení člen vyškrtnut z evidence členů.
4. Po vyřazení člena z evidence oznámí sekretariát Asociace tuto skutečnost příslušnému RS.

Čl. IV.

Závěrečná ustanovení.

1. Tyto Zásady byly projednány a schváleny Předsednictvem Asociace ZZ-ČR dne **20.3.2013**

Přílohy : 1 - Přihláška do Asociace ZZ-ČR.
2 - tiskopis o vyznění regionálního sdružení.

Aktuálních změny norem a předpisů od 01/2013 do 03/2013

I. Informace z úřadu pro technickou normalizaci, metrologii a státní zkušebnictví (Věstník ÚNMZ číslo 1, zveřejněno dne 8. ledna 2012).

Oddíl 2 České technické normy

VYDANÉ ČSN

ČSN ISO 4190-5 (27 4060)

kat.č. 91878

Zřizování výtahů - Část 5: Ovládací prvky, signalizace a další příslušenství;

Vydání: Leden 2013

Jejím vydáním se zrušuje

ČSN ISO 4190-5 (27 4060) Elektrické výtahy. Část 5: Ovládací prvky, druhy signalizace a další příslušenství;

Vydání: Květen 1992

ČSN ISO 4190-1 (27 4315)

kat.č. 91877

Zřizování výtahů - Část 1: Výtahy třídy I, II, III a VI; Vydání: Leden 2013

Jejím vydáním se zrušuje

ČSN ISO 4190-1 (27 4315) Zřizování elektrických výtahů - Část 1: Výtahy třídy I, II, III a VI; Vydání: Leden 2005

ZMĚNY, OPRAVY ČSN: netýká se zdvihacích zařízení.

Informace z úřadu pro technickou normalizaci, metrologii a státní zkušebnictví
Věstník ÚNMZ číslo 2, zveřejněno dne 8. února 2013

Oddíl 2 České technické normy

VYDANÉ ČSN

ČSN 74 3282

kat.č. 92388

Pevné kovové žebříky pro stavby; Vydání: Únor 2013

Jejím vydáním se zrušuje

ČSN 74 3282 Ocelové žebříky. Základní ustanovení; z 1989-05-18

ČSN EN 795 (83 2628)

kat.č. 92288

Prostředky ochrany osob proti pádu - Kotvicí zařízení; Vydání: Únor 2013

Jejím vydáním se zrušuje

ČSN EN 795 (83 2628) Ochrana proti pádům z výšky - Kotvicí zařízení - Požadavky a zkoušení;

Vydání: Červen 1998

ZMĚNY ČSN

ČSN 73 0804

kat.č. 92265

Požární bezpečnost staveb - Výrobní objekty; Vydání: Únor 2010**Změna Z1; Vydání: Únor 2013****ČSN 73 0810**

kat.č. 92240

Požární bezpečnost staveb - Společná ustanovení; Vydání: Duben 2009**Změna Z2; Vydání: Únor 2013****ČSN 73 0831**

kat.č. 92242

Požární bezpečnost staveb - Shromažďovací prostory; Vydání: Červen 2011**Změna Z1; Vydání: Únor 2013****ČSN 73 0833**

kat.č. 92238

Požární bezpečnost staveb - Budovy pro bydlení a ubytování; Vydání: Září 2010**Změna Z1; Vydání: Únor 2013****ČSN 73 0834**

kat.č. 92237

Požární bezpečnost staveb - Změny staveb; Vydání: Březen 2011**Změna Z2; Vydání: Únor 2013****ČSN 73 0835**

kat.č. 92253

Požární bezpečnost staveb - Budovy zdravotnických zařízení a sociální péče;

Vydání: Duben 2006

Změna Z1; Vydání: Únor 2013**ČSN 73 0848**

kat.č. 92252

Požární bezpečnost staveb - Kabelové rozvody; Vydání: Duben 2009**Změna Z1; Vydání: Únor 2013**

OPRAVY ČSN: netýká se zdvihacích zařízení.

Informace z úřadu pro technickou normalizaci, metrologii a státní zkušebnictví**Věstník ÚNMZ číslo 3, zveřejněno dne 8. března 2013**

Oddíl 2 České technické normy

VYDANÉ, ZMĚNY, OPRAVY ČSN: netýká se zdvihacích zařízení.

**Výběr aktuálních norem provedl
Jiří Fiala RS 70**

Závažný pracovní úraz při používání pracovní plošiny

V poslední době lze zaznamenat, v návaznosti na evidenci pracovních úrazů vyžadujících hospitalizaci delší než 5 dnů, tzn. pracovních úrazů závažných, jejich zvýšený počet v souvislosti s provozem mobilních technických zařízení pro práce prováděné ve velkých výškách, pracovních plošin.

Příčinou těchto pracovních úrazů je nejčastěji porušení stanovených technologických postupů - systému bezpečné práce, ale někdy také nedostatečná kontrola technického stavu revizním technikem.

V návaznosti na výše uvedenou skutečnost se domníváme, že je vhodné si jeden z mnoha případů závažných pracovních úrazů v souvislosti s používáním pracovní plošiny přiblížit.

Základní informace v souvislosti se vznikem závažného pracovního úrazu

Na začátku pracovního týdne byl přijat vedoucím úseku požadavek na demontáž stávajícího vedení VN 22 kV ve volném terénu, tzn. demontáž podpěrných izolátorů.

Bylo tedy rozhodnuto, že demontáž provedou dva zaměstnanci, a to z pracovní plošiny LCV 18 na podvozku AVIA 31 KS3 4x4, kterou na pracoviště přistaví smluvní dodavatel, a který je současně i majitel této pracovní plošiny. Oba pověřeni zaměstnanci v určený den nastoupili do koše pracovní plošiny, kterou sami obsluhovali, tzn., vyjeli s košem nahoru do úrovně konzoly na podpěrném bodě a začali řezat dřívík izolátoru rozbrušovačkou. Při této činnosti došlo náhle k pádu ramene plošiny (viz obr.) v důsledku zlomení druhého ramene a zaměstnanci vypadli na zem. Oba zaměstnanci utrpěli značné zhmožděny, otoky a zlomeniny, které byly příčinou hospitalizace delší než pět dní.

Zaměstnanci si při provozu pracovní plošiny nevšimli žádného poškození ramene, prasklin nebo něčeho neobvyklého. Závažnou skutečností však bylo zjištění, že zatížení koše pracovní plošiny v době vzniku pracovního úrazu bylo přibližně na jmenovité nosnosti pracovní plošiny tj. 200 kg (hmotnost zaměstnanců 115kg + 80 kg + cca 5 kg hmotnost ručního nářadí). K této hmotnosti je nutno pochopitelně přičíst i hmotnost demontovaných izolátorů, kterých bylo cca 10 ks tj cca 240 kg.

Při kontrole příčin a okolností vzniku tohoto pracovního úrazu bylo zjištěno, že oba postižení zaměstnanci měli řádně uzavřenou pracovní smlouvu, dále byli zdravotně i odborně způsobilí pro výkon pracovního zařízení (obsluhy vysokozdvizných pracovních plošin včetně práce ve výškách, jak ukládá Nařízení vlády č. 362/2005 Sb., o bližších požadavcích na

LCV 18 – zlomené rameno

bezpečnost a ochranu zdraví při práci na pracovištích s nebezpečím pádu z výšky a do hloubky) a pravidelně školení v oblasti BOZP. Oba zaměstnanci byli opakovaně proškoleni z obsluhy pohyblivých pracovních plošin včetně seznámení s návodem na obsluhu pohyblivé pracovní plošiny LCV 18. Postižení zaměstnanci byli rovněž vybaveni osobními ochrannými pracovními prostředky, které jim byly přiděleny na základě hodnocení rizik v souladu s ustanovením § 104 odst. 5 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, v platném znění, tzn. osobní ochranné pracovní prostředky, mycí, čisticí a dezinfekční prostředky a ochranné nápoje přísluší zaměstnanci od zaměstnavatele bezplatně podle vlastního seznamu zpracovaného na základě vyhodnocení rizik a konkrétních podmínek práce. Poskytování osobních ochranných pracovních prostředků nesmí zaměstnavatel nahrazovat finančním plněním.

Příčina vzniku nehody

Podíváme-li se na samotnou pracovní plošinu, která byla zdrojem závažného pracovního úrazu, pak dle informací od majitele pracovní plošiny LCV 18 byla tato plošina pravidelně podrobována revizím s četností 1 x ročně dle ČSN EN 280 - Pojízdné zdvihací pracovní plošiny - Konstrukční výpočty - Kritéria stability - Konstrukce - Přezkoušení a zkoušky a také v souladu s § 4 Nařízením vlády č. 378/2001 Sb., kterým se stanoví bližší požadavky na bezpečný provoz a používání strojů, technických zařízení, přístrojů a nářadí, tzn. kontrola bezpečnosti provozu zařízení před uvedením do provozu je prováděna podle průvodní dokumentace výrobce.

Při hlubší analýze zlomeného ramene plošiny po nehodě však bylo zjištěno, že k destrukci došlo v místě maximálního momentu od zatížení ramene, které bylo narušeno masivní korozí ukryté pod tlustým nátěrem, který byl asi nanesen na ne řádně očištěný a zrezivěný povrch ramene plošiny.

Závěr

Tato nehoda, jako několik dalších obdobných v poslední době, je pro revizní techniky výstrahou, aby se zvláště obezřetně věnovali posuzování míst s koncentrací napětí uzavřených nosných profilů, kde může docházet k akumulaci kondenzované vnitřní nebo vnikající povětrnostní vlhkosti. Rozhodně se jeví jako důležité opatření v těchto případech využívat metod nedestruktivní defektoskopie k ověření skutečného stavu konstrukce v kritických místech.

Poznámka:

V době zpracování příspěvku do Zpravodaje Asociace ZZ-ČR došlo při provozu plošiny MP10 na vozidle Multicar k jejímu převrácení a ke zranění dvou pracovníků v koši. Po ukončení vyšetřování budete o jeho výsledku opět informováni ve Zpravodaji.

Informace o výsledcích dozoru OIP v oblasti pracovních plošin

V předcházejícím období byl jeden z hlavních úkolů OIP zaměřen na bezpečnost provozu plošin. Cílem tohoto úkolu bylo zjištění technického stavu provozovaných plošin v souvislosti s dodržováním povinností provozovatelů, vyplývajících z právních předpisů pro tato zařízení, vyjasnění odpovědnosti za jejich bezpečný provoz a preventivní kontrolní činností přispět k větší bezpečnosti zaměstnanců pracujících na těchto plošinách. Ověření přístupu zaměstnavatelů k vyhodnocení rizik související s provozem zdvihacích zařízení v souvislosti s přijímáním opatření k jejich eliminaci. Předmětem kontroly bylo dodržování požadavků bezpečnosti práce technických zařízení se zaměřením na kontrolu průvodní a provozní dokumentace, zajištění zdravotní a odborné způsobilosti obsluh pracovních plošin, provedení a vyhledávání a vyhodnocení rizik při provozu plošin a provoz plošin v souladu s pokyny od výrobců

Při této kontrolní činnosti i následných kontrolách pracovních plošin byly však zjištěny přetrvávající a opakující se závady např. někteří provozovatelé nezajistili, aby plošina

byla označena nosností, což může vést např. k přetížení plošiny, chybí návody k jejich provozování od výrobce včetně vyhledání konkrétních rizik, poškození zábradlí, chybí ovládač nouzového ovládání – tlačítko „STOP“, únik hydraulického oleje z okruhu, neprovádění pravidelných a řádných kontrol plošin a revizí a v řadě případů nejsou vedeny záznamy o denních prohlídkách, údržbě a kontrolách dle platných technických norem.

Z pohledu nejčastěji porušovaných předpisů vztahující se k pracovním plošinám se jedná zejména o porušení např. § 101 odst. 3 ZP, tzn. plní-li na jednom pracovišti úkoly zaměstnanci dvou a více zaměstnavatelů, jsou zaměstnavatelé povinni vzájemně se písemně informovat o rizicích a přijatých opatřeních k ochraně před jejich působením, která se týkají výkonu práce a pracoviště, a spolupracovat při zajišťování bezpečnosti a ochrany zdraví při práci pro všechny zaměstnance na pracovišti. Na základě písemné dohody zúčastněných zaměstnavatelů touto dohodou pověřený zaměstnavatel koordinuje provádění opatření k ochraně bezpečnosti a zdraví zaměstnanců a postupy k jejich zajištění, dále § 102 odst. 1 ZP, tzn. zaměstnavatel je povinen vytvářet bezpečné a zdraví neohrožující pracovní prostředí a pracovní podmínky vhodnou organizací bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a přijímáním opatření k předcházení rizikům.

Dalším nejčastěji porušovaným předpisem je zákon č. 309/2006 Sb., zákon o zajištění dalších podmínek bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, konkrétně pak § 4 odst. 1, tzn. zaměstnavatel je povinen zajistit, aby stroje, technická zařízení, dopravní prostředky a nářadí byly z hlediska bezpečnosti a ochrany zdraví při práci vhodné pro práci, při které budou používány. Stroje, technická zařízení, dopravní prostředky a nářadí musí být:

- vybaveny ochrannými zařízeními, která chrání život a zdraví zaměstnanců,
- vybaveny nebo upraveny tak, aby odpovídaly ergonomickým požadavkům a aby zaměstnanci nebyli vystaveni nepříznivým faktorům pracovních podmínek,
- pravidelně a řádně udržovány, kontrolovány a revidovány.

Základní požadavky pro provoz pracovních plošin, které musí provozovatelé zajišťovat jsou především:

- obsluhovat plošinu smí pouze obsluhovatel s osvědčením vystavené na základě lékařské prohlídky, teoretické přípravy a zkoušky z praktického zacvičení na konkrétním typu plošiny např. příslušným revizním technikem
- používat pracovní plošiny v souladu s návodem od výrobce
- používat vhodné OOPP přidělené na základě vlastního seznamu a na základě vyhodnocení konkrétních rizik
- provádět provozní prohlídky a funkční zkoušky před každým zahájením provozu pracovní plošiny
- při provozu plošin je nutné mít k dispozici: revizní knihu s doklady dodaným výrobcem obsahující záznamy o zkouškách a revizích, dále „Deník pracovní plošiny“, který obsahuje záznamy o předání a převzetí, přemístění, záznamy o čištění, mazání, funkčních prohlídkách a zkouškách, záznamy o údržbě a závadách a záznamy o jejich odstranění.

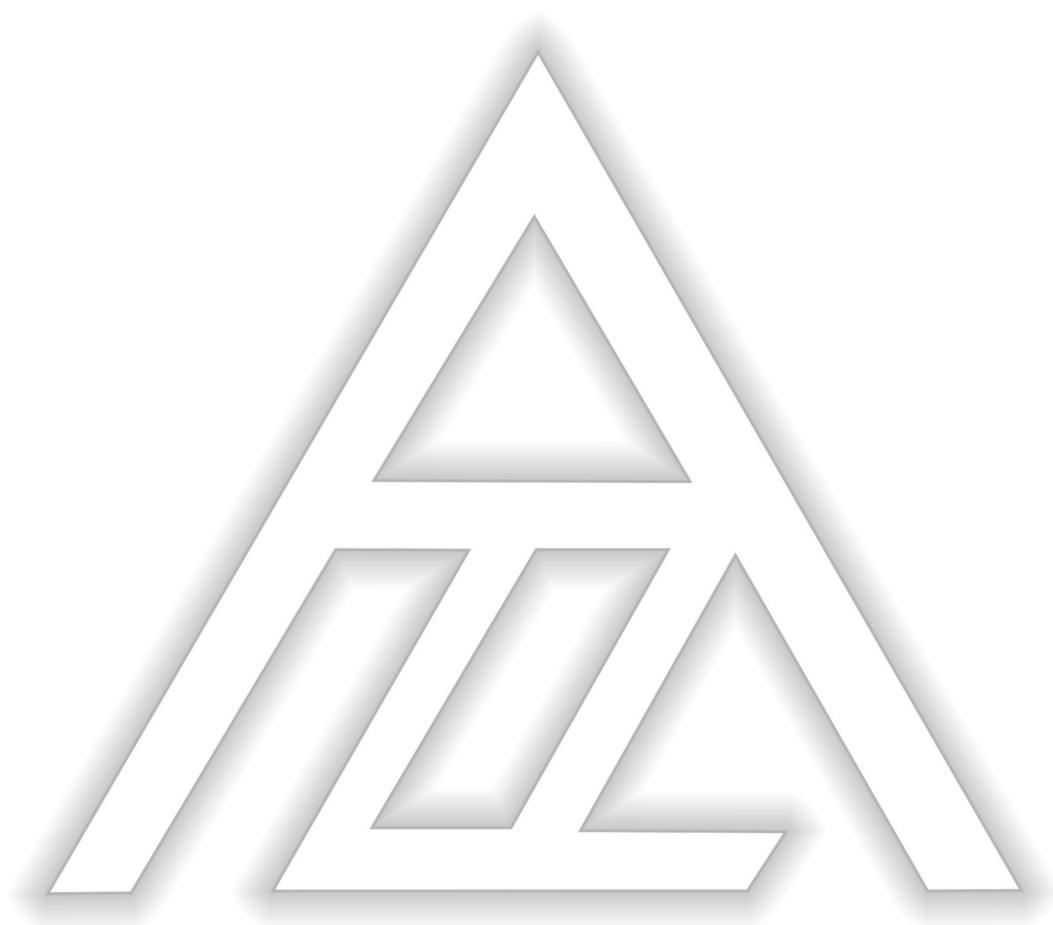
Závěrem lze říci, že oblast pracovních plošin je SÚIP nadále průběžně sledována a vyhodnocována, a tudíž se nevylučuje např. v případě zvýšené pracovní úrazovosti i vyhlášení mimořádné kontrolní akce zaměřené na oblast pracovních plošin.

**Zpracoval: Ing. Ondřej Varta, ředitel odboru BOZP
Ing. Jiří Kysela, odborný garant pro manipulaci a zdvihací zařízení**

Poznámka: Zpracováno jen pro potřebu Zpravodaje Asociace ZZ ČR/2013

ASOCIACE

odborných pracovníků pro zdvíhací zařízení - ČŘ

Věžové jeřáby LIEBHERR staví ŠANTOVKU v Olomouci.

Olomoucká nová čtvrť ŠANTOVKA, která po 4 letech intenzivních příprav vyrůstá v místě původního areálu továrny MILO Olomouc bude otevřena v první etapě nákupní galerii Šantovka na podzim 2013.

Na ploše o celkové výměře zde postupně vyroste nová městská čtvrť.

První fází celkového projektu je výstavba obchodní galerie se 180 obchody a bude vytvořeno 1.000 nových pracovních příležitostí.

Návštěvníci zde najdou desítky obchodů s módními značkami, prodejny se sportovním zbožím, útulné kavárny a kvalitní restaurace, velký supermarket INTERSPAR, služby pro veřejnost, multikino s 8 kinosály a bowlingovou arénu s 18 dráhami.

V blízkosti galerie bude vybudováno pro návštěvníky parkoviště s kapacitou

1.000 parkovacích míst.

Na výstavbu galerie Šantovka naváže nová bytová čtvrť REZIDENCE Šantovka.

Unikátní umístění v blízkosti historického centra a městských parků bude představovat výstavbu bytů střední a vyšší kategorie. Třetí a poslední fází projektu bude zástavba městského typu, tedy bytová, obchodní a administrativní zóna.

ASOCIACE

odborných pracovníků pro zdvihací zařízení - ČR

Doba výstavby první etapy je 19 měsíců a ojedinělý projekt přinese v čase útlumu českého stavebnictví pracovní příležitosti pro více jak 500 zaměstnancům velkých i malých firem.

Současně s výstavbou galerie Šantovka probíhá výstavba nové tramvajové tratě, která propojí historické centrum města s jižní částí města Olomouc-Nové Sady.

Partneři výstavby:

INVESTOR:

SMC DEVELOPMENT a.s. Praha 1
GALERIE ŠANTOVKA s.r.o.

Praha 1

DEVELOPER:

DANDREET a.s. Praha 1

ZENMEX s.r.o. Olomouc

GENERÁLNÍ DODAVATEL STAVBY:

METROSTAV a.s. Praha 8

KOORDINÁTOR STAVBY:

ECOLOGICAL CONSULTING a.s.
Olomouc

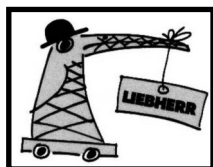
DODAVATEL JEŘÁBU: KRANIMEX
s.r.o. Praha 9

Výstavba galerie Šantovka byla prováděna pomocí 5 věžových jeřábů LIEBHERR, které dodala, namontovala a uvedla do provozu firma KRANIMEX s.r.o. Praha.

Pro zajištění bezpečného provozu věžových jeřábů na staveništi Šantovka byl zpracován specifický Systém bezpečné práce dle ČSN ISO 12 480-3. Se souhlasem fy KRANIMEX s.r.o. Praha následně uvádíme důležité fragmenty tohoto dokumentu důležité pro bezpečnou koordinaci činností pěti jeřábů, kteří výstavbu zajišťují.

Systém bezpečné práce pro provoz věžových jeřábů Liebherr zpracovaný dle ČSN ISO 12480-1, ČSN ISO 12480-3

STAVBA: Galerie Šantovka, 1. etapa, Olomouc

1. Základní ustanovení

Tento systém bezpečné práce je zpracován vzhledem ke společnému pracovnímu prostoru věžových jeřábů Liebherr, které provozuje firma JoKa Kapičák, s.r.o., pověřená osoba

(uživatel) ing. Ján Kosmel.

Jeřáb č.1 – LIEBHERR 280 EC-H (vyložení 70,0m, výška háku 47,9m)

Jeřáb č.2 – LIEBHERR 280 EC-H (vyložení 70,0m, výška háku 60,3m)

Jeřáb č.3 – LIEBHERR 256 HC (vyložení 70,0m, výška háku 49,7m)

Jeřáb č.4 – LIEBHERR 100 LC (vyložení 50,0m, výška háku 33,1m)

Jeřáb č.5 – LIEBHERR 100 LC (vyložení 50,0m, výška háku 38,4m)

V rámci bezpečné práce s jeřáby je bezpodmínečně nutné umístit ne věže jednotlivých jeřábů na viditelné místo cedule s pořadovým číslem jeřábu dle těchto provozních podmínek.

2. Hlavní činnosti jeřábů a pořadí přednosti jeřábů č.1, č.2, č.3, č.4 a č.5.

Manipulace s bednicími dílci a armaturou, násypné koše pro dopravu betonové směsi, stavební materiál na přepravních paletách, montáž prefa dílců a ocelové konstrukce Vzhledem k tomu, že ve společném pracovním prostoru jeřábů je zvýšené nebezpečí střetu výložníku jeřábu č.1, č.3 a č.5 s pracovním zdvihovým lanem jeřábu č.2, výložníku jeřábu č.4 s pracovním zdvihovým lanem jeřábu č.3 a č.5, výložníku jeřábu č.5 s pracovním zdvihovým lanem jeřábu č.1, č.2 a č.3, nemohou se jeřáby otáčet svými výložníky (v případě jeřábu č.1, č.4 a č.5 i protivýložníkem) současně do společného pracovního prostoru.

Do společného pracovního prostoru se mohou jeřáby svými výložníky otáčet v tomto pořadí :

Absolutní přednost má jeřáb č.2, typ Liebherr 280 EC-H.

Druhý v pořadí je jeřáb č.1, typ Liebherr 280 EC-H.

Třetí v pořadí je jeřáb č.3, typ Liebherr 256 HC

Čtvrtý v pořadí je jeřáb č.5, typ Liebherr 100 LC

Pátý v pořadí je jeřáb č.5, typ Liebherr 100 LC

Jeřáb č.2 se může nad stavbou otáčet bez omezení, pouze se zvýšenou opatrností ve společném pracovním prostoru s jeřábem č.1, č.3 a č.5. Obsluha jeřábu č.2, vždy před započítím práce vyrozumí obsluhu jeřábu č.1, č.3 a č.5 o předpokládané manipulaci s jeřábem. Pokud bude jeřáb č.2 pracovat ve společném pracovním prostoru s jeřábem č.1, č.3, nebo s jeřábem č.5, musí být tato činnost předem dohodnuta s obsluhou jeřábu č.1, č.3 a s obsluhou č.5.

V tomto případě musí být určen koordinátor jeřábů, který bude práci jeřábů řídit tak, aby nedošlo k součinnosti prací ve společném pracovním prostoru jeřábů a nesmí se zabývat jinou činností, která přímo nesouvisí s koordinováním provozu věžových jeřábů.

Jeřáb č.1 je omezen v pracovním prostoru jeřábu č.2 a může se v něm otáčet pouze tehdy, když jeřáb č.2 tento společný pracovní prostor opustí, ale se zvýšenou opatrností ve společném pracovním prostoru s jeřábem č.5, kterému je nadřízen.

Obsluha jeřábu č.1 vždy před započítím práce vyrozumí obsluhu jeřábu č.2 a č.5 o předpokládané manipulaci s jeřábem. Pokud bude jeřáb č.1 pracovat ve společném pracovním prostoru s jeřábem č.2, nebo s jeřábem č.5, musí být tato činnost předem dohodnuta s obsluhou jeřábu č.2 a s obsluhou jeřábu č.5.

V tomto případě musí být určen koordinátor jeřábů, který bude práci jeřábů řídit tak, aby nedošlo k součinnosti prací ve společném pracovním prostoru jeřábů a nesmí se zabývat jinou činností, která přímo nesouvisí s koordinováním provozu věžových jeřábů.

Jeřáb č.3 je omezen v pracovním prostoru jeřábu č.2 a může se v něm otáčet pouze tehdy, když jeřáb č.2 tento společný pracovní prostor opustí, ale se zvýšenou opatrností ve společném pracovním prostoru s jeřábem č.4 a č.5, kterým je nadřízen.

Obsluha jeřábu č.3 vždy před započítím práce vyrozumí obsluhu jeřábu č.2, č.4 a č.5 o předpokládané manipulaci s jeřábem. Pokud bude jeřáb č.3 pracovat ve společném pracovním prostoru s jeřábem č.2, č.4 a s jeřábem č.5, musí být tato činnost předem dohodnuta s obsluhou jeřábu č.2, č.4 a s obsluhou jeřábu č.5.

V tomto případě musí být určen koordinátor jeřábů, který bude práci jeřábů řídit tak, aby nedošlo k součinnosti prací ve společném pracovním prostoru jeřábů a nesmí se zabývat jinou činností, která přímo nesouvisí s koordinováním provozu věžových jeřábů.

Jeřáb č.5 je omezen v pracovním prostoru jeřábu č.1, č.2 a č.3 a může se v něm otáčet pouze tehdy, když jeřáb č.1, č.2, nebo jeřáb č.3 tento společný pracovní prostor opustí, ale se zvýšenou opatrností ve společném pracovním prostoru s jeřábem č.4, kterému je nadřízen.

Obsluha jeřábu č.5 vždy před započítím práce vyrozumí obsluhu jeřábu č.1, č.2, č.3 a č.4 o předpokládané manipulaci s jeřábem. Pokud bude jeřáb č.5 pracovat ve společném pracovním prostoru s jeřábem č.1, č.2, č.3 a s jeřábem č.4, musí být tato činnost předem dohodnuta s obsluhou jeřábu č.1, č.2, č.3 a s obsluhou jeřábu č.4.

V tomto případě musí být určen koordinátor jeřábů, který bude práci jeřábů řídit tak, aby nedošlo k součinnosti prací ve společném pracovním prostoru jeřábů a nesmí se zabývat jinou činností, která přímo nesouvisí s koordinováním provozu věžových jeřábů.

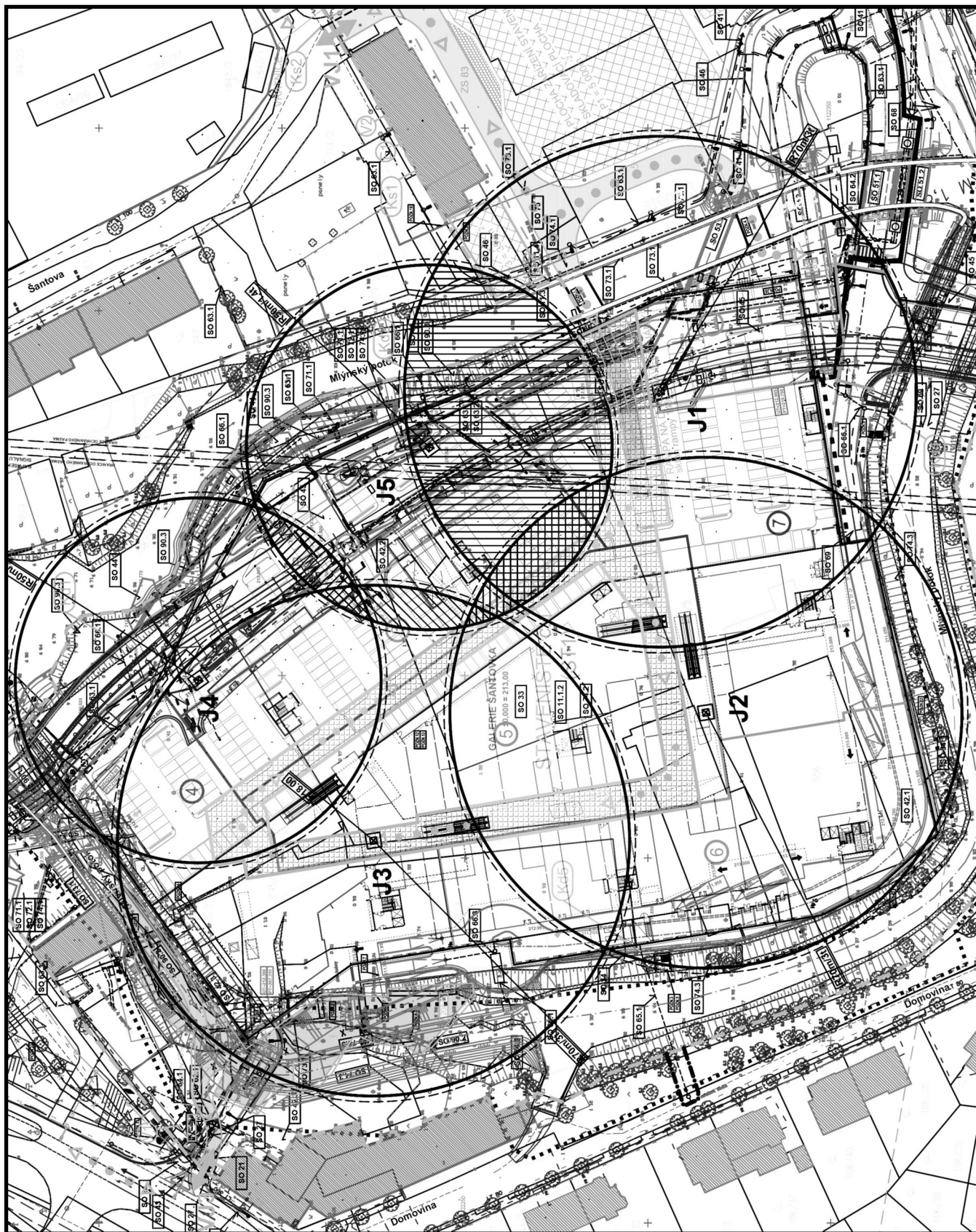
Jeřáb č.4 je omezen v pracovním prostoru jeřábu č.3 a č.5 a může se v něm otáčet pouze tehdy, když jeřáb č.3, nebo jeřáb č.5 tento společný pracovní prostor opustí.

Obsluha jeřábu č.4 vždy před započítím práce vyrozumí obsluhu jeřábu č.3 a č.5 o předpokládané manipulaci s jeřábem. Pokud bude jeřáb č.4 pracovat ve společném pracovním prostoru s jeřábem č.3 a s jeřábem č.5, musí být tato činnost předem dohodnuta s obsluhou jeřábu č.3 a s obsluhou jeřábu č.5.

V tomto případě musí být určen koordinátor jeřábů, který bude práci jeřábů řídit tak, aby nedošlo k součinnosti prací ve společném pracovním prostoru jeřábů a nesmí se zabývat jinou činností, která přímo nesouvisí s koordinováním provozu věžových jeřábů.

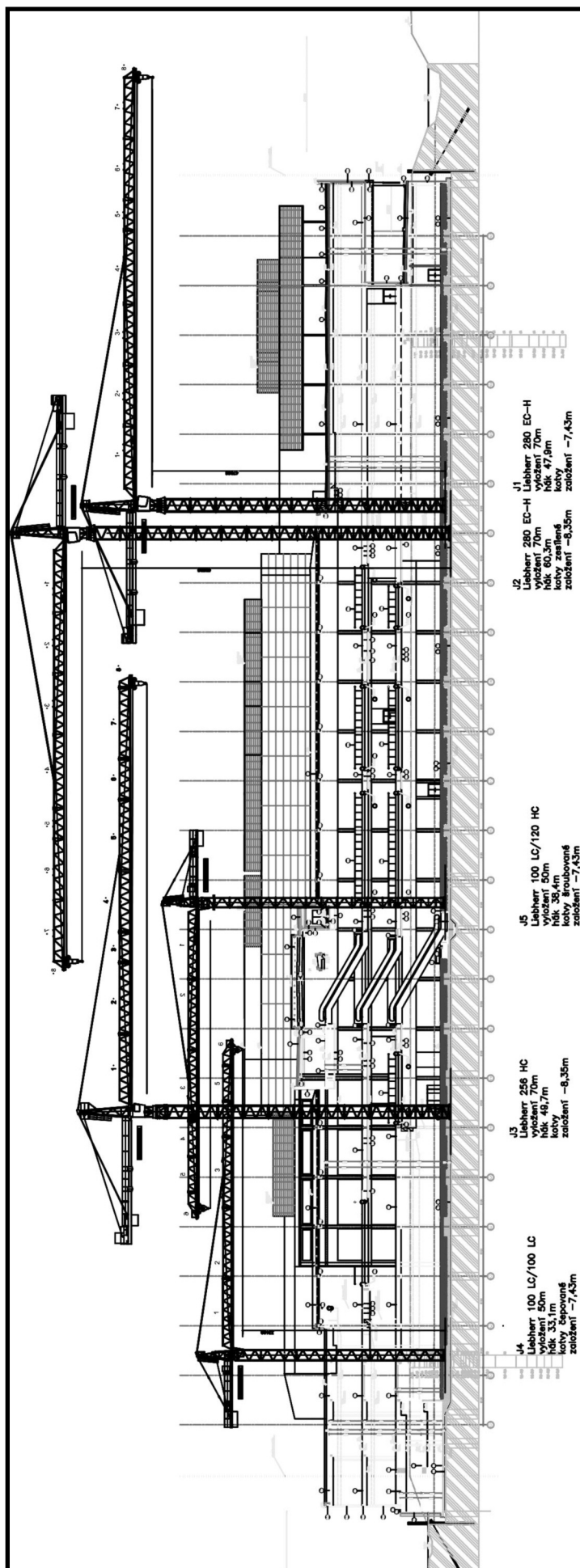
Dále mohou být věžové jeřáby omezeny v pracovním prostoru nasazením mobilních autojeřábů a mobilních čerpadel na beton. V tomto případě musí být autojeřáby a čerpadla na beton podřízeny provozu věžových jeřábů a mohou se ve společném pracovním prostoru svými výložníky otáčet, jen když věžové jeřáby tento případný společný pracovní prostor opustí. Při nasazení autojeřábů a čerpadel na beton je třeba určit pověřenou osobu (koordinátora), která bude hlídat pohyb teleskopických výložníků a čerpadel na beton před případným střetem s výložníky a zdvihovými lany věžových jeřábů.

Pohled na výškové rozmístění jeřábů na staveništi.

ASOCIACE

odborných pracovníků pro zdvihací zařízení - ČR

Půdorysné schéma překry-
vání pracovních prostorů
jednotlivých jeřábů

*Příspěvek zpracoval
Oldřich Pospíšil – revizní
technik zdvihacích
zařízení*

EXKLUZIVNÍ ODHALENÍ

V sérii senzačních obrázků, které nám zaslal anonymní, ale důvěryhodný zdroj, exkluzivně odhalujeme jeřáb, který se zdá být novým modelem velkokapacitního pásového jeřábu firmy Terex.

Tyto obrázky velice připomínají špionážní fotografie slavného fotografa Hanse Lehmana, který v 70. letech odhalil nové modely automobilů ještě před tím, než byly oficiálně představeny. Magazín IC přichází se zajímavou novinkou založenou na fotografiích získaných v okolí Zwaibruckenu, Německo.

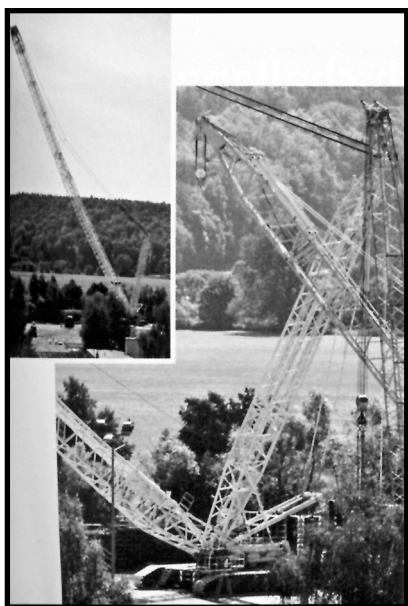
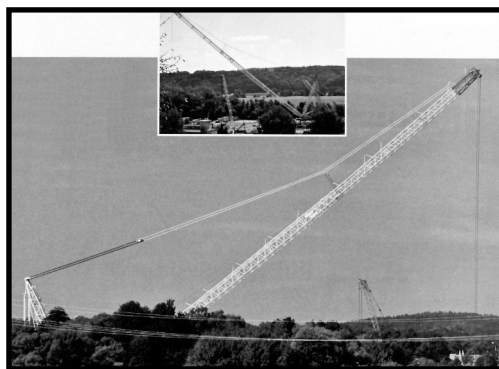
Detaily exkluzivních fotografií naznačují, že se jedná o stroj patřící do skupiny 600 tunových jeřábů, případného nástupce populárního pásového derikového jeřábu CC Terex 2800-1. IC oslovilo Terex ohledně informací kolem testování nového jeřábu a firma výslovně nepopřela, že by jeřáb s těmito vlastnostmi netestovala.

„Mohli bychom mít velice zajímavé zahájení sezóny s produktem této řady“, řekl marketingový ředitel Terexu Rüdiger Zollondz, „budeme muset počkat a uvidíme“, dodal. Následuje analýza jeřábu obrázkem za obrázkem, jak nám ho poskytl fotograf IC. Ten žije v blízkosti továrny v Zwaibruckenu, ovšem nepřál si být jmenován.

Fotografie:

VLEVO NAHOŘE:

Tato fotografie vypadá, že ukazuje hlavní výložník, který je asi 140m dlouhý a má výrobcem začleněné zajištění proti pádu (viz vyčnívající podpěry umístěné podél výložníku a probíhající drátem mezi nimi). Dalším zajímavým detailem je část příhradové konstrukce proměnného zdvihu.

VLEVO:

Zde můžete vidět velmi dlouhý zadní stožár, který je mnohem delší než u CC 2800-1. To by mohlo znamenat, že poloměr zdvihu je zvýšen. Také je zde závaží o hmotnosti asi 160 tun na horní části a 50tun na podvozku.

NAHOŘE:

Na tomto detailu můžete vidět, jak je hydraulický pohon vyosen o 90° od převodovky a tak vyčnívá mimo rám. Tato konstrukce chrání součásti, před poškozením během provozu.

ASOCIACE

odborných pracovníků pro zdvíhací zařízení - ČR

VLEVO:

Na tomto detailu můžete vidět **buben proti zpětnému chodu**, jak je namontován na patní část výložníku a ne na podvozek jako dříve, což znamená, že je na podvozku menší zátěž při přepravě. Lanový buben je přimontován k A- rámu a zdá se být širší. Toto by mohlo umožnit snadnější odstranění kladky. Také jsou zde po celé délce namontována zábradlí pro vyšší bezpečnost.

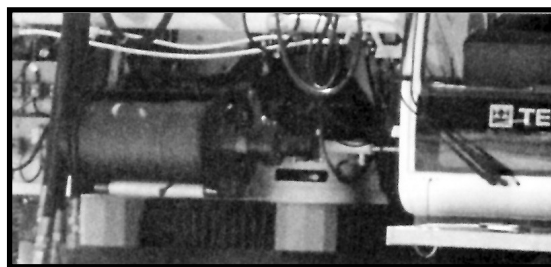

NAHOŘE:

Další detail ukazuje středovou kladku, která umožňuje lepší otáčení. Je zajímavé, že jsou zde dvě ozubená kola namísto jednoho. Pravidelně to bude poskytovat lepší otáčení s dlouhým výložníkem. Dvě otočné jednotky jsou zřejmě lepší než jedna.

Sledoval jsem několik kamionů přepravujících jeřábové komponenty do lomu 50 km od Bierbachu, kde jsem získal i předchozí fotografie. Předpokládám, že zde zkouší pohon, byl jsem ale požádán k získání pouze uvedených fotografií.

Tyto fotografie ukazují, na základě velikosti závaží, že nosnost jeřábu bude okolo 600tun. Jeřáb má jinou, širší kabinu než ostatní jeřáby. Ta se podobá před nedávnem představenému mobilnímu jeřábu Challenger. Jeřáb může být nástupcem CC 2800-1, což je zajímavé, protože CC 2800-1 nemá proměnlivý zdvih.

Překlad z časopisu Cranes September 2012

I letos budete v této rubrice pravidelně nacházet vybrané přednášky z poslední odborné akce – XX. Celostátní odborná konference Olomouc 2012. I když jsou určeny členům Asociace, kteří se nemohli zúčastnit vlastní odborné akce věříme, že i ostatním budou vhodnou inspirací pro využití těchto informací v praxi odborných pracovníků v oblasti zdvihacích zařízení.

Bc. Aleš Vosáhlo z firmy SINEA Brno ve své přednášce prezentoval všechny aktuální novinky v oblasti poskytování první pomoci při všech nebezpečích, které mohou ohrozit člověka na životě jak v rámci jeho pracovních činností, tak i v běžném životě. Jde o postupy resuscitace a další důležité zásady nezbytné pro laické poskytování první pomoci v případě úrazů a nehod. Ve většině případů jde o zcela nová pravidla, výrazně odlišná od dřívějších postupů.

PRVNÍ POMOC PŘI ÚRAZU ELEKTRICKÝM PROUDEM

Úraz elektrickým proudem bývá závažné, komplexní poranění, které ohrožuje člověka na životě. Hlavní nebezpečí spočívá ve vzniku srdeční arytmie (fibrilace-míhání srdečních komor), vznikající na základě průchodu elektrického proudu hrudníkem postiženého. Úrazy elektrickým proudem jsou často provázeny tepelným poraněním. Pokud dojde k úrazu elektrickým proudem ve výškách, mohou se přidat i další přidružená poranění způsobená pádem na zem.

1. MINISLOVNÍČEK PRVNÍ POMOCI

První pomoc – soubor jednoduchých opatření, směřujících k obnovení základních životních funkcí a ke zmírnění následků náhlého onemocnění nebo úrazu před příjezdem odborné zdravotnické pomoci

Život ohrožující stav – porucha zdraví, která ohrožuje některou ze základních životních funkcí.

Základní životní funkce (ZŽF) – vědomí, krevní oběh a dýchání. Pokud selže krevní oběh nebo dýchání, dojde v řádu sekund či minut k oslabení vědomí až ke vzniku bezvědomí.

Bezvědomí – stav, kdy postižený nereaguje na žádné vnější podněty, včetně bolestivých

Náhlá zástava oběhu (NZO) – srdce neplní svoji funkci pumpy a tím se zastaví krevní oběh. Ve většině případů, včetně úrazu elektrickým proudem, je elektrická aktivita srdce zachována, ale srdeční vlákna se stahují nekoordinovaně (fibrilují) a srdce nedokáže pomoci stahů posílat krev k potřebným orgánům a tkáním. V menším počtu případů srdce přestane pracovat úplně. Důsledkem obou situací je zástava krevního oběhu a konec zásobení všech tkání a především mozku kyslíkem. Na tomto podkladě do několika desítek sekund nastupuje bezvědomí a nastává „klinická smrt“. Tento stav lze zvrátit oživováním.

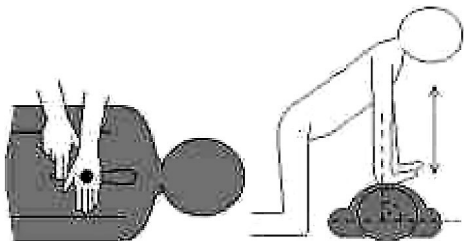
Oživování – soubor postupů, které směřují k obnovení základních životních funkcí. V základní první pomoci je hlavním úkolem zajistit okysličení mozku (předejde se trvalému poškození mozkových buněk) nepřímou srdeční masáží a v určitých situacích dýcháním z úst do úst. Některé postupy směřují i k obnovení srdeční činnosti (automatická externí defibrilace).

Normální dýchání – 12 – 15 krát za minutu se zvedne hrudník nebo břicho, z úst cítíme proud vzduchu, dýchací pohyby následují těsně za sebou a jsou viditelné na hrudníku či břichu

Lapavé dechy – záškuby hrudníku a břicha v dlouhých intervalech, z úst necítíme proud vzduchu, ústa se jenom na prázdno otevrou a zavřou (ryba na suchu) a následuje nevýrazný a ojedinělý pohyb hrudníku.

Zajištění průchodnosti dýchacích cest - pokud dojde k ucpání dýchacích cest „zapadením“ kořene jazyka, stačí k uvolnění průchodnosti jednoduchý manévr se zá-

klonem hlavy. Není třeba vytahovat jazyk, hrozí pokousání v případě nástupu křečí u zraněného, případně vyvolání zvracení u člověka se zachovanými reflexy. Tento stav velmi často nastává při úrazech hlavy (otřes mozku apod.).

Nepřímá srdeční masáž – rytmické stlačování hrudníku. Postiženého položit na tvrdou podložku, nejlépe na zem. Překřížit ruce, propnout lokty, položit překřížené ruce na hrudník bezvědomého, na střed hrudní kosti. U dospělých stlačovat hrudník frekvencí nejméně 100 stlačení za minutu do hloubky nejméně 5 cm. U dětí je třeba respektovat křehkou tělesnou stavbu a přizpůsobit tomu hloubku stlačení.

Kapesního resucitátor

Pocket CPR je přístroj pro navádění stlačování hrudníku při oživování. Po umístění na hrudní kost postiženého nabízí zvukovou a vizuální zpětnou vazbu v reálném čase, hlídá přesné tempo a hloubku stačení hrudníku. Hlasité pokyny v českém jazyce pomohou záchránci zvládnout náročnou situaci (více informací na www.sinea.eu).

Dýchání z úst do úst – součást oživovacích pokusů u člověka, který nedýchal více jak 10 minut. Zaklonit hlavu, **ucpat nos**, přitisknout svoje ústa na ústa zachraňovaného a vdechnout. Není třeba se nadechovat na maximum a vdechovat tzv. z plných plic. Stačí o jen o málo intenzivnější vdech, tak aby byl viditelný pohyb hrudníku oživovaného.

Šok – v medicínském slova smyslu znamená stav spojený s celkovým nedostatečným okysličením organismu. Šok se může rozvíjet i v průběhu několika dnů a vyústit v celkové selhání organismu a tím i ve smrt pacienta. Častou příčinou je kombinace krevní ztráty, poruchy dýchání a podchlazení. Typicky tato kombinace vzniká při těžkých úrazech. Příznaky – postižený je bledý, opocení, spavý, má tendence ke kolapsu.

Protišokové opatření – pravidlo pěti T

teplo – na prvním místě, udržet postiženého v teple. Ideálně s využitím izotermické folie. Je povinnou součástí auto lékárníček a nezbytnou součástí firemních lékárníček. Zraněného zabalit do folie, pokud není, jakýkoliv materiál, který zabrání podchlazení. Důležité, zvláště v případně nepříznivých povětrnostních podmínkách, ale nepodcenit i v létě, pokud zraněný leží přímo na zemi.

tišení bolesti – pouze ve smyslu fixace zlomenin, udržení úlevové polohy apod. Léky při akutních úrazových stavech nepodáváme, medikaci necháme na lékaře ZS.

tekutiny – nepodáváme ústy žádné významné množství tekutin. Jen namočíme rty.

transport – ponecháme na odborné záchranné složky

ticho – není v našich silách zajistit, spíše je důležité soustředit se na uklidnění zraněného

Fibrilace srdečních komor – po srdeční příhodě nebo úrazu elektrickým proudem je narušena srdeční automatice a srdce se nachází v elektrickém chaosu. Výsledkem je, že srdce pracuje příliš rychle a chaoticky a nefunguje jako pumpe, která pohání krev směrem ke tkáním a především k mozku.

Identifikace fibrilace je možná jen na monitoru EKG nebo pomocí AED. Defibrilace je zrušení nežádoucích náhradních center vhodným, nejlépe dokonale řízeným elektrickým výbojem a tím vytvoření podmínek pro obnovu původní činnosti srdce a obnovu oběhu.

Automatický externí defibrilátor (AED)

Je to zkratka pro počítačové, bezpečné a uživatelsky přívětivé přístroje, které analyzují srdeční rytmus a samy určí, zda je přítomna arytmie vhodná k defibrilaci. Jestliže AED detekuje rytmus vhodný k defibrilaci, nabije se a vyzve záchránce, aby pouze stlačením tlačítka na přístroji vyslal léčivý defibrilační výboj. **Na rozdíl od manuálních**

(lékařských) defibrilátorů nelze AED kdykoliv ručně spustit, automatika je musí sama odblokovat. Nerozhoduje se zde lékař, ale spolehlivá a schválená automatika.

Více informací o ZOLL AED Plus na www.sinea.eu

AED PLUS

Izotermická folie – Izotermická fólie (též termoizolační fólie) zamezuje tepelné ztrátě a prochladnutí zejména při úrazech, popáleninách a šokových stavech. Izotermická folie se používá především v první pomoci, své uplatnění však nalezne i ve vybavení např. turistů a horolezců. Izotermická fólie buď udržuje tělesné teplo (chrání před prochladnutím), nebo zamezuje propouštění sálavého tepla k pacientovi (chrání před přehřátím). V případě že chceme pacienta udržet v teple, přikryjeme jej stříbrnou stranou fólie k tělu. V případě, že jej chceme před teplem uchránit, přikryjeme ho zlatou stranou fólie k tělu. Od 1. ledna 2011 je povinnou součástí autolékárničky na území ČR.

2. POLOHOVÁNÍ POSTIŽENÉHO

Správné polohování postiženého člověka je nedílnou součástí první pomoci. Správná poloha může být sama o sobě zachraňující a nesprávná může vést v některých případech k přímému ohrožení života.

Nejdůležitější pravidlo – postiženého ponecháme v poloze v jaké se nachází nebo jakou aktivně zaujímá. Polohu měníme pouze, pokud k tomu máme jasný důvod.

Oživovací poloha – poloha na zádech se zakloněnou hlavou, nejlépe na tvrdé podložce (na zemi). Je vhodná u pacientů s náhle vzniklým bezvědomím bez ohledu na stav dýchání. Umožňuje spolehlivé sledování dýchacích pohybů a včasné zahájení oživování při poruše či zástavě dechu. Poloha na zemi je podmínkou pro účinnou nepřímou masáž srdeční.

Zotavovací „stabilizovaná“ poloha – poloha na boku s hlavou otočenou k podložce. Nejvhodnější u pacientů s poruchou vědomí (nelze navázat kontakt) a rizikem zvracení (typicky u otrav alkoholem, léky, drogou), kteří spolehlivě a s jistotou dýchají.

Pozor!!! Zkolaboval, nevnímá, ale pořád dýchá....otočte ho do stabilizované polohy....

– **jeden z velkých mýtů a důsledek nesprávné výuky první pomoci.** Při náhlé zástavě oběhu postižený prakticky ihned ztrácí vědomí (mozek není prokrven), ale dýchání může být ještě po nějakou dobu zachováno, dokonce v rozsahu desítek sekund . Jsou to tzv. terminální, lapavé dechy, zpočátku normální, postupně se intervaly mezi nádechy prodlužují a stávají se neúčinnými. Z úst neproudí vzduch (ústá se jen občas naprázdno otvírají - jako ryba na suchu), hrudník jenom občas cukne. Pokud pacienta necháme na zádech – vidíme tuto změnu v kvalitě dýchání a můžeme zahájit oživování. Při uvedení do stabilizované polohy si většina záchránců změny ve kvalitě a frekvenci dýchání nevšimne.

Protišoková – protikolapsová poloha – poloha vleže s podloženými nohama. Tuto polohu používat pouze u pacientů po kolapsu (mdlobě) **bez úrazové příčiny** (kolaps so tlaku, dehydratace, přehřátí, alergie....). Název protišoková poloha je zavádějící.

Tato poloha je naprosto nevhodná pro pacienty po úrazech a pro pacienty, u kterých se šok rozvíjí na základě selhání srdce spojeného se špatným dýcháním!!!

3. ŘETĚZEC PŘEŽITÍ

3.1. VOLÁNÍ TÍŠŇOVÉ LINKY

Linka 155 – vždy při poruše zdraví v ČR
- mají k dispozici záchranné prostředky
- všichni operátoři mají odborné zdravotnické vzdělání

- pomáhají po telefonu při poskytování první pomoci

Linka 112 – linka univerzální, vhodná především pro cizince

- nemají k dispozici záchranné prostředky, předávají informaci dalším záchranným složkám

Komunikace s operátorem 155, co potřebuje vědět dispečink záchranné služby?

- co se stalo
- místo nehody nebo jiné události
- počet postižených
- jednoduchý popis zdravotního stavu

Pokuste se o klidnou mluvu – jednou větou říct co se stalo a klesnout hlasem!!!

Operátor 155 tak může převzít vedení rozhovoru. Hovor ukončuje vždy operátor tísňové linky, neukončujte hovor sami.

3.2. ZÁKLADNÍ PRVNÍ POMOC

Trestný čin Neposkytnutí první pomoci podle §150 trestního zákona spáchá ten, „kdo osobě, která je v nebezpečí smrti nebo jeví vážné známky poruchy zdraví nebo jiného vážného onemocnění, neposkytne potřebnou pomoc, ač tak může učinit bez nebezpečí pro sebe nebo jiného“.

- **nezbytnou pomocí** (obecně v praxi) je touto úpravou míněno jednání, kdy - setkali se s nějakou nehodou či stavem spoluobčana, který se jeví jako zdravý a život ohrožující - nemohu odejít, aniž bych zajistil pomoc či se spolehl na to, že někdo jiný ji poskytne. Tím minimálním je **přivolat kvalifikovanou zdravotní službu a do jejího příjezdu činit alespoň minimální kroky ke stabilizaci zraněného** např. snahu o zástavu intenzivního krvácení jakýmkoliv laickým zásahem, uložení do zajišťující polohy apod.

- nebojte se postihu za špatně poskytnutou laickou první pomoc. Nic takového se neděje, a pokud budete komunikovat s operátorem 155, nebudete dělat chyby.

3.3. ODBORNÁ PRVNÍ POMOC

- zajišťuje záchranná služba, která je zřizována jednotlivými krajskými úřady.
- život ohrožující stavy (bezvědomí se zástavou oběhu a dechu, bolesti na hrudníku, těžké úrazy, poruchy dýchání apod.) řeší posádky – lékař a dva záchranáři a Letecká záchranná služba.

- stavy, kdy se nejedná o přímé ohrožení základních životních funkcí řeší posádky bez lékaře (poranění kloubů, zlomeniny, tržné rány apod.) – dva záchranáři, z nichž jeden je střední zdravotnický pracovník, registrovaný pro práci bez lékařského dohledu

3.4. NEMOCNICE

- nejzávažnější stavy jsou řešeny na urgentních příjmech spádových nemocnic
- méně závažné stavy jsou řešeny na příslušných ambulancích

4. ÚRAZ ELEKTRICKÝM PROUDEM

Účinek elektrického proudu na organismus závisí zejména na jeho typu (střídavý nebo stejnosměrný), napětí, trvání průchodu proudu, odporu těla, který vytváří především

pokožka (při styku s vlhkou kůží se snižuje) a na dráze, kterou proud prochází.

Elektrický proud vyvolává v těle dva druhy změn:

- dráždivé účinky (křeče, poruchy srdečního rytmu)
- tepelné účinky (popáleniny)

Při úrazu elektrickým proudem do cca 1000V – nízké napětí, převažují dráždivé účinky. Maximum dráždivých účinků se vyskytuje při frekvenci přibližně 100 Hz. Za touto hranicí klesají a při frekvencích nad 100 kHz se přestávají uplatňovat. U vysokofrekvenčních proudů se uplatňují pouze účinky tepelné.

Parametry běžného elektrického rozvodu 230V/50 Hz (případně 400V/50 Hz – „třířázový“) jsou vysoce rizikové z hlediska možností vzniku poruchy srdečního rytmu, včetně zhoubné fibrilace komor s následkem NZO a náhlé smrti. Dále se mohou projevit poruchy funkce nervů (obrna, křeče, brnění apod.), ztráta paměti a další, někdy i dlouhodobější následky. Člověk zasažený elektrickým proudem má být vždy odborně vyšetřen. Závažné komplikace ve formě nebezpečných srdečních arytmií se mohou projevit až v odstupu desítek minut nebo několika hodin. Pokud se jedná o pracovní úraz, je třeba trvat na lékařském vyšetření i v případě, že postižený neudává momentální zdravotní potíže.

Úrazy elektrickým proudem o vysokém napětí (např. většina nadzemních vedení, kobky trafostanic apod.) působí většinou popáleniny. Pozor! Tyto mohou být skryté uvnitř těla, na povrchu těla relativně nenápadné.

Úraz elektrickým proudem se v řadě případů kombinuje s dalším, druhotným poškozením např. vlivem pádu z výšky, křečí apod.

4.1. TECHNICKÁ POMOC - VYPNUTÍ ELEKTRICKÉHO PROUDU

Není zdravotnická tematika, je třeba proškolit na základě platných technických norem. Nutno dbát maximální opatrnosti, aby nedošlo k zasažení záchránců elektrickým proudem!!!

4.2. ZDRAVOTNICKÁ PRVNÍ POMOC PŘI ÚRAZU ELEKTRICKÝM PROUDEM

4.2.1. Aktivace 155

osamělý záchránce – aktivace 155 na prvním místě

více svědků – úkoly se rozdělí

V areálu firmy nachystat cestu záchranné službě a dalším složkám IZS – rozestavit pracovníky na orientační body.

4.2.2. Aktivace AED (viz. minislovníček PP) – pokud je k dispozici

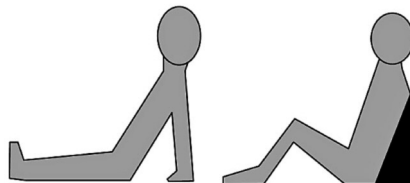
4.2.3. Vyhodnocení stavu postiženého (ideálně již ve spolupráci s operátorem 155)

- osamělý záchránce – využít hlasitý odposlech na telefonu – volné obě ruce.

- **snaha o navázání kontaktu s postiženým** - oslovit, zatřást, bolestivý podnět

Postižený při vědomí – vnímá, reaguje na podněty, odpovídá na otázky.

poloha v polosedě - trvale sledovat, neustále s ním komunikovat.

Postižený v bezvědomí - nevnímá, nereaguje na oslovení, zatřesení, na bolest.

- **poloha oživovací** – na záda s mírně zakloněnou hlavou

- sledovat dýchací pohyby na hrudníku:

dýchá zřetelně a jasně – normální dýchání (viz. minislovníček PP), ponechat v poloze na zádech a trvale sledovat stav dýchání. Postižený se jeví, jako když spí a nejde probudit. **Nepoužívat stabilizovanou polohu – ztratíme přehled o stavu dýchání**

– oddálení oživování v případě nutnosti!!!

nedýchá, nebo dýchá „divně“ – lapavé dechy (viz. minislovníček PP) – zahájit oživování.

4.2.4. Postup oživování

Jsem svědkem náhlého zhroucení člověka nebo zásahu elektrickým proudem a mám k dispozici AED

položít na záda, zaklonit hlavu, obnažit hrudník a břicho – zkontrolovat dýchání. Pokud nedýchá, položit svoje překřížené ruce na hrudník bezvědomého, na střed hrudní kosti. Stlačovat hrudník frekvencí nejméně 100 stlačení za minutu do hloubky nejméně 5 cm. Po přinesení AED nalepit elektrody dle návodu, zapnout přístroj a řídit se hlasovými pokyny. V oživování pokračovat do obnovení dýchání oživovaného, do příjezdu záchranné služby nebo do vyčerpání sil zachránce.

Jsem svědkem náhlého zhroucení člověka nebo zásahu elektrickým proudem a nemám k dispozici AED

položít na záda, zaklonit hlavu, obnažit hrudník a břicho – zkontrolovat dýchání. Pokud nedýchá, položit svoje překřížené ruce na hrudník bezvědomého, na střed hrudní kosti. Stlačovat hrudník frekvencí nejméně 100 stlačení za minutu do hloubky nejméně 5 cm. V nepřímé srdeční masáži pokračujeme do obnovení dýchání oživovaného, do příjezdu záchranné služby nebo do vyčerpání sil zachránce.

Nejsem svědkem události, nevím, jak dlouho nedýchal, případně vím, že před zahájením oživovacích pokusů proběhla zástava dýchání v řádech minut – u úrazu elektrickým proudem typicky při složitějším vyprošťování nebo při delším intervalu vypínání elektrického proudu.

100krát/ min

100krát/min

30 : 2

položít na záda, zaklonit hlavu, obnažit hrudník břicho – zkontrolovat dýchání. Pokud nedýchá, kombinovat 30 stlačení hrudníku frekvencí 100 za minutu se dvěma běžnými dechy (není třeba vdechovat do oživo-

vaného co největší množství vzduchu). Dýchání z úst do úst viz. minislovníček první pomoci.

4.2.5. Tepelná poranění

ošetřování zahájit v případě, že jsou základní životní funkce stabilizovány.

Postup – chladit jen zasažená místa, nikdy ne celého člověka. Nedopustit podchlazení, které urychluje nástup šokového stavu. K chlazení použít čistou studenou vodu, nikdy ne led! Při popáleninách velkého rozsahu intenzivně chladit pouze oblast krku, případně genitálií, pokud jsou zasaženy (nejlépe po konzultaci s dispečinkem záchranné služby), a po té zahájit základní proti šokové opatření – do příjezdu záchranné služby udržet popáleného v teple. Ideálně izotermickou folií. Pokud došlo k přiškvašení oděvu, násilím nestrhávat.

Sundat prstýnky z popálené ruky, pokud to lze!!!

4.2.6. Křečový stav

postižený v bezvědomí a trvají křeče celého těla.

Postup – nedělat NIC, čekat, až křeče odezní. Nepáčit čelisti od sebe, nezaklánět hlavu. Dokud křeče neodezní, stejně se nemůže postižený člověk nadechnout. Dojde ke zbytečnému dalšímu poranění.

4.2.7. Další možná poranění - úrazy způsobené pádem z výšky

Poranění páteře

Příznaky – necitlivost, mravenčení v končetinách, neschopnost hýbat končetinami. Bolest v oblasti páteře být může, ale nemusí. Pozor – s každým člověkem, který spadl z výšky zacházet, jako by měl poškozenou páteř. Vyloučit toto poranění může až odborné vyšetření.

Postup

Snaha o navázání kontaktu s postiženým

oslovením, zatřesením, bolestivým podnětem

Postižený při vědomí – vnímá, reaguje na podněty, odpovídá na otázky

nechat v poloze, v jaké se nachází, uklidňovat, udržet v teple, jako základní proti šokové opatření – izotermická folie.

Postižený v bezvědomí - nevnímá, nereaguje na oslovení, zatřesení ani bolestivé podněty se zachovaným dýcháním

nechat v poloze, v jaké se nachází, sledovat pozorně dýchací pohyby, udržet v teple jako základní proti šokové opatření – izotermická folie. V případě zástavy dechu, opatrně otočit na záda a zahájit oživování, viz. výše.

Postižený v bezvědomí - nevnímá, nereaguje na oslovení, zatřesení ani bolestivé podněty, nejsou dýchací pohyby

opatrně otočit na záda, ideální je v tomto případě spolupráce více zachránců. Pozor především na oblast krční páteře. Zahájit oživování, viz. výše.

Krvácení, zlomeniny, pohmožděny

Zástava krvácení

Tlakový obvaz – první volba při zástavě krvácení. Obvaz není umělecké dílo, musí být funkční. Na ránu přiložit sací polštářek a pevně omotat obvaz. V případě potřeby přidat další vrstvy. U velkého krvácení má přednost zastavení krvácení před sterilitou, použít cokoliv, co je po ruce a není to zjevně znečištěno.

Použití škrtidla – pouze v případě, že nepomůže tlakový obvaz, nebo tlakový obvaz nelze přiložit – ostrá amputace končetiny. Pevně, ale opravdu pevně zatáhnout končetinu škrtidlem z lékárničky. Improvizovaně pruhem látky, opaskem apod., ne provazem, drátem. Škrtidlo lze použít na horní končetině v oblasti paže – nikdy ne předloktí, na dolní končetině v oblasti stehna – nikdy ne bérec. Na předloktí a bérce jsou dvě kosti a tepnu nelze spolehlivě stlačit.

Zlomeniny

Otevřené – zástava krvácení a přikrytí sterilním materiálem, proti šokové opatření – izotermická folie

Zavřené – úlevová poloha, na fixaci improvizovanými pomůckami není do příjezdu záchranné služby čas. Proti šokové opatření – izotermická folie.

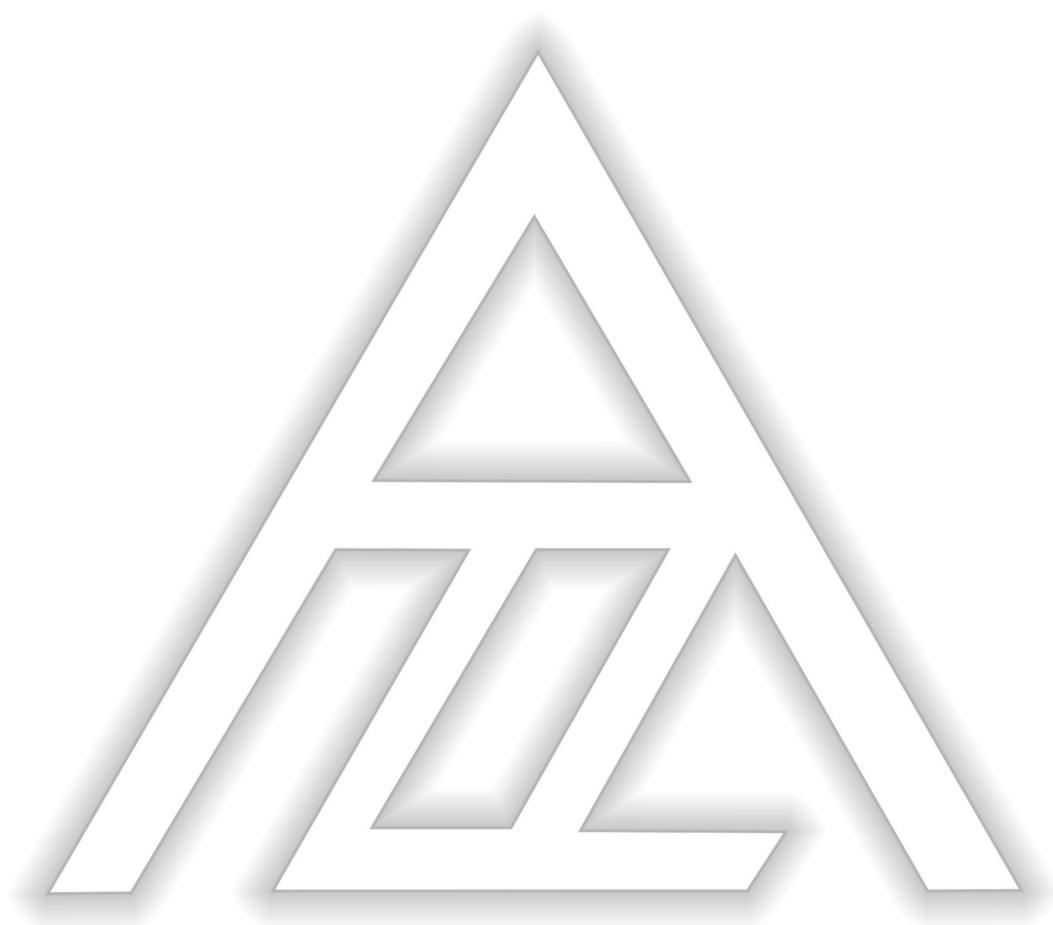
Pohmožděny

V ideálním případě ošetřit pohmožděny, poškození kloubu apod. pomocí ledového obkladu. Při úrazu elektrickým proudem nebývá na toto ošetření většinou čas.

Zpracoval: Bc. Aleš Vosáhlo www.sinea.eu

ASOCIACE

odborných pracovníků pro zdvíhací zařízení - ČR

Vy se ptáte – my odpovídáme

DOTAZ 1:

Provádíme revize a revizní zkoušky podle vyhl. č. 19/79 Sb. a ČSN 270142, musíme současně provádět také inspekce podle ČSN ISO 9927-1, případně ČSN ISO 9927-3?

ODPOVĚĎ:

Problém souběžného provádění příslušných inspekcí (periodických a důkladných) a revizí a revizních zkoušek je všeobecně vnímán správně, to znamená, že není nutné provádět obě činnosti souběžně. Přesto se opačné názory ozývají (někdy i ze strany pracovníku dozoru) a proto je nutno analyzovat celý problém a připomenout skutečný stav věci.

Mezinárodní norma ISO 9927-1 byla zavedena v roce 2010 a řeší provádění inspekcí v různých úrovních. Od denní inspekce prováděné jeřábníkem, přes běžnou inspekci, která svým charakterem odpovídá pravidelným prohlídkám prováděným dříve podle ČSN 27 0143 provozním (dnes odborným) technikem, pak následují inspekce periodické a důkladné, inspekce mimořádné, až po inspekce po provedených změnách a zvláštní posouzení.

Provádění revizí a revizních zkoušek je v oblasti působnosti zákona 174/1968 Sb. v platném znění uloženo závazným předpisem (vyhl. č. 19/1979 Sb. v platném znění). Tento závazný předpis v §8 stanoví, že „revize a revizní zkoušky a zkoušky smontovaných, generální opravou renovovaných a rekonstruovaných zařízení smějí provádět jen revizní technici“. Je zřejmé, že i pro ostatní rezorty (Ministerstvo dopravy, Ministerstvo obrany a Český báňský úřad), jsou požadavky na provádění inspekčních a revizních činností upraveny také platnou a závaznou legislativou. Z uvedeného vyplývá, že většina inspekcí uvedených v ČSN ISO 9927-1 patří do působnosti závazných předpisů i v jednotlivých resortech a nelze tak na ně odkazovat při standardních revizních a inspekčních činnostech.

Využitelnost norem řady ČSN ISO 9927-1 resp. 3 je v současné době při platnosti stávajících předpisů problematická, a lze podle ní realizovat pouze ty inspekční úkony, pro které nejsou stanoveny závazné požadavky v platných předpisech, jako např. denní inspekce, běžné inspekce, v některých případech mimořádné inspekce a zvláštní posouzení. Ani kvalifikace osob stanovená pro provádějících jednotlivých inspekci není (kromě jeřábníků) v českém prostředí zatím realizovatelná, pokud nedojde k výrazným změnám při tvorbě nové legislativy, která je již dlouhodobě očekávána. Kvalifikace pro provádění inspekci je stanovena buď v ČSN ISO 12482-1 (odborný technik a technik znalec) nebo v nezavedené normě ISO 23814 (jeřábový technik). Ani jedna z nich nebyla zavedena do platných předpisů v ČR.

Z výše uvedených důvodů nelze v současné legislativní situaci vyžadovat naplňování požadavků norem ČSN ISO 9927-1 a 3 souběžně s ČSN 27 0142. Právě z uvedených důvodů bylo při zapracování obou mezinárodních norem do ČSN zařazena národní příloha NA, ve které formou tabulky 1 a 2 je provedeno srovnání požadavků norem ČSN ISO 9927-1a 2 s požadavky vyplývající z jednotlivých závazných legislativních požadavků a současně také doporučené interpretace u těch inspekci, pro které legislativa tyto požadavky neřeší. Takže pokud nedojde ke změně závazných před-

pisů bude nutné provádět pouze revizní a inspekční úkony, které jsou stanoveny na základě platné legislativy a uvedené v ČSN 27 0142, na kterou se závazné předpisy převážně odkazují

Poznámka na závěr:

V současné době revidovaná ČSN 27 0142 platí pro zkoušení všech jeřábů bez rozdílu zda jsou vyhrazené nebo nevyhrazené.

DOTAZ 2:

Jaké podklady k novým jeřábům je povinen dodat jeho výrobce, musí provést individuální vyzkoušení a je povinen dodávat Knihu jeřábu nebo obdobný doklad podle ČSN ISO 7363?

Odpověď:

Tento dotaz je poněkud širší, takže postupně k jednotlivým částem.

A. Výrobci nebo dodavatelé nových jeřábů musí postupovat ve smyslu ustanovení zákona 22/1997 Sb. v platném znění, podle nařízení vlády č. 176/2008 Sb. a příslušné harmonizované evropské normy (v případě mostových jeřábů je to ČSN EN 15011). Základní povinností výrobce je provedení posouzení shody podle § 5 odst.2 a přílohy č. 8 NV 176/2008 Sb. což představuje především zpracování technické dokumentace v rozsahu přílohy 7 NV 176, která m.j. zahrnuje:

- celkový popis jeřábu, statický výpočet, sestavný výkres,
- podrobné výkresy, certifikáty,
- dokumentaci posouzení rizik s přehledem splnění základních požadavků, a nápravných opatření k jejich minimalizaci,
- přehled použitých norem,
- výsledky zkoušek, které provedl výrobce,
- návod pro použití zařízení,
- kopie ES prohlášení o shodě.

Tuto dokumentaci však neobdrží budoucí provozovatel, protože výrobce je povinen předat pouze:

- návody k použití zpracované v rozsahu obecných požadavků čl. 1.7.4 přílohy 1 NV 176/2008 Sb. doplněný o požadavky příslušné harmonizované evropské normy,
- kopii prohlášení o shodě (většinou je součástí návodů),
- označit jeřáb značkou CE.

Pro budoucího provozovatele musí návod obsahovat celou řadu důležitých informací, m.j.:

- údaje o životnosti nebo omezující limity pro sledování stavu,
- požadavky na periodické zkoušení,
- kritéria opotřebení pro výměny důležitých součástí,
- instrukce pro ověření a seřizování bezpečnostních systémů, atd.

Z hlediska povinnosti výrobce je důležitou součástí posouzení shody provedení předepsaných zkoušek (většinou jsou uvedeny v čl. 6 harmonizovaných norem, kde je také uveden požadavek na vyzkoušení jeřábu výrobcem a zaznamenání jejich výsledků pro využití provozovatelem.

B. Provedení individuálního vyzkoušení (montážní zkoušky a výchozí revize elektrického zařízení jeřábu) bylo původním požadavkem §4 vyhl. č. 19/1997 Sb., který byl však změnou zákona 174/1968 Sb. v platném znění zrušen pro výrobky stanovené

k posuzování shody ve smyslu zákona 22/1997 Sb.. To znamená, že prakticky tento požadavek neplatí pro žádné jeřáby nebo zdvihadla, neboť všechna tato zařízení jsou stanovenými výrobky ve smyslu zákona 22/1997 Sb. a NV 176/2008 Sb.

Z předchozího bodu vyplývá, že vlastně požadavky, které byly obsaženy v individuálním vyzkoušení jsou součástí posuzování shody, které je povinen zajistit a provést výrobce a výsledky těchto zkoušek zaznamenat pro budoucího provozovatele v předaných dokumentech, aby tak mohly být podkladem pro ověřovací zkoušku provozovatele.

C. Povinnost výrobce dodat knihu zdvihacího zařízení, pasport nebo obdobný doklad, jak je uvedeno v §4 odst.1 vyhl. 19/1979 Sb. (individuální vyzkoušení) není obsažená ani v NV 176, ani v harmonizovaných normách pro jeřáby. Tento požadavek v souladu s předchozí odpovědí pro výrobce obecně neplatí a ČSN ISO 7363 není harmonizovanou normou. Je však skutečností, že norma ČSN ISO 7363 byla zavedená v roce 1992, kdy nahradila ČSN 27 0008 - Bezpečnostní technika. Jeřáby. Pasport. Norma sama o sobě je značně zastaralá, ale stále platná (sice jen pro české výrobce). Některé požadované informace jsou pro budoucího provozovatele určitě potřebné. Pokud nejsou tyto informace součástí dodaných dokumentů (návodů), měl by je výrobce zpracovat v nezbytném rozsahu. Je skutečností, že mnozí zahraniční výrobci jeřábů obdobné dokumenty v souladu s jejich národní legislativou (v Německu „Prüfbuch“) běžně dodávají. Stojí jistě za úvahu modernizovat požadavky uvedené v ČSN ISO 7363 podle aktuálních potřeb výrobců i provozovatelů v rámci aktivit Asociace ZZ-ČR.

*Odpovědi na dotazy 1 a 2 zpracoval
Ing. Miroslav Chromečka*

DOTAZ 3:

Potřebuji radu týkající se požadavků na školení obsluhy kladkostrojů (ručních i motorických), která nejsou vyhrazenými zvedacími zařízeními (cca do 2 t).

V ČSN ISO 12480-1 se uvádí, že se přiměřeně vztahuje i na provoz zdvihadel(co je přiměřeně?)

1) jaké kvalifikační požadavky musí splňovat obsluha, jaké nezbytné základní zkoušky musí mít ke své práci?

2) kdo a na základě jakého osvědčení může provádět školení?

3) je třeba školení vazačů a jakého typu, kdo může provádět školení?

Předpokládám, že je povinnost při práci mít zpracovaný systém bezpečné práce.

ODPOVĚDI:

Při odpovědi na tyto dotazy je v úvodu potřebné uvést, že cílem zaměstnavatele by měla být snaha nemít pracovní úrazy. Mezi základní povinnosti zaměstnavatele patří vytváření bezpečného a zdraví neohrožujícího pracovního prostředí a pracovních podmínek.

Zaměstnavatel v souladu s § 102 zákoníku práce (ZP) musí organizovat bezpečnost a ochranu zdraví při práci a přijímat příslušná opatření k předcházení rizikům, čehož má dosáhnout mimo jiné dodržováním požadavků k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, stanovených v předpisech právních, ale i ostatních, mezi které patří i technické normy (viz § 349 ZP) a přijímáním svých opatření, která mají za cíl předcházet rizikům, odstraňovat je nebo minimalizovat působení neodstranitelných rizik.

Podle národní předmluvy ČSN ISO 12480-1 pro provoz jeřábů se tato technická norma přiměřeně vztahuje na provoz jeřábů i s ručním pohonem a zdvihadel. **Výraz přiměřeně**, s ohledem na úvodní věty, lze chápat tak, že je třeba dodržovat základní požadavky této normy, které si zaměstnavatel, podle charakteru pracoviště a místních podmínek, zapracuje do místního provozního bezpečnostního předpisu, vydaného ve

smyslu § 4 nařízení vlády č. 378/2001 Sb. (kterým je pro provoz jeřábů i zdvihadel – kladkostrojů s motorickým, ale i s ručním pohonem, Systém bezpečné práce a to bez ohledu na to, zda se jedná o vyhrazené nebo nevyhrazené zařízení).

A nyní k jednotlivým otázkám:

Ad 1) Kvalifikační požadavky na obsluhu a požadavky na její zkoušky, musí být, v souladu s průvodní dokumentací kladkostroje a dle rozsahu čl. 5.3 ČSN ISO 12480-1, podle kterého musí mít obsluha „příslušné oprávnění k obsluze“ (optimálním oprávněním je jeřábnický průkaz, vystavený po vyškolení a zácviku na konkrétním typu kladkostroje), **stanoveny v Systému bezpečné práce**

(§ o zvláštní odborné způsobilosti - § 11 zákona č. 309/2006 Sb. u nevyhrazených zařízení nelze zatím využít).

Ad 2) Kdo a na základě jakého osvědčení může provádět školení, současné právní předpisy neřeší, **požadavky musí být stanoveny v Systému bezpečné práce**. Optimální osoba je revizní technik, který daný kladkostroj reviduje. (Požadavky na školení jeřábníků, vazačů a dřívějších obsluhovatelů musely i dříve být, dle čl. 121 dříve platné ČSN 27 0143, stanoveny v organizační směrnici pro provoz a měly probíhat v kursu, kde jedním z lektorů musel být i revizní technik, který po teoretické přípravě a po zácviku pod dohledem zkušeného jeřábníka vystavil oprávnění k obsluze).

Ad 3) Obdobné požadavky platí i pro školení vazačů. Požadavky musí být dle rozsahu čl. 5.4 ČSN ISO 12480-1 **stanoveny v Systému bezpečné práce**.

DOTAZ 4:

Může odborně způsobilá osoba pro vyhledávání rizik provádět školení a vydávat jeřábnické a vazačské průkazy, případně průkazy strojníků kolových nakladačů?

ODPOVĚĎ:

Odborně způsobilá osoba pro vyhledávání rizik dle zák. č. 309/2006 Sb., ve znění pozdějších předpisů, (dále OZO) dle zák. č. 309/2006 Sb., ve znění pozdějších předpisů, (dále OZO) nemá dostatečné možnosti a kvalifikační předpoklady pro vydávání jeřábnických a vazačských průkazů a pro vydávání průkazů strojníků kolových nakladačů. Tato oprávnění se vydávají po absolvování odborných kursů, kde působí současně více lektorů.

Např. rozsah teoretické přípravy a odborného výcviku jeřábníka (mimo jiné požadavek výcviku na konkrétním jeřábu pod dohledem zkušeného jeřábníka s oprávněním pro obsluhu tohoto jeřábu) je zjevně mimo možnosti, kterými disponuje OZO. Obdobně je tomu u průkazu strojníka kolového nakladače. Podmínky získávání odborné způsobilosti obsluh stavebních strojů stanoví stále platná vyhláška č. 77/1965 Sb., o výcviku, způsobilosti a registraci obsluh stavebních strojů, která požaduje, aby výcvik probíhal ve výcvikovém zařízení.

DOTAZ 5:

Možnost uznávání platných jeřábnických a vazačských průkazů u jiných zaměstnavatelů

ODPOVĚĎ:

Podmínky pro získání osvědčení pro obsluhu provozovaných jeřábů (např. jeřábnického průkazu) a pro vázání břemen (např. vazačského průkazu) a způsob získání této kvalifikace musí být upřesněn v provozním předpise – v Systému bezpečné práce dle čl. 4.1 ČSN ISO 12480-1, který musí vydat každý provozovatel jeřábu.

Upřesnění požadavků pro získání kvalifikace pro obsluhu jeřábů i pro vázání břemen bylo obdobně požadováno v čl. 120 až 124 dříve platné ČSN 27 0143. Tato norma

připouštěla platnost jeřábnického průkazu pro obsluhu jeřábu **příslušné třídy a podtřídy** a platnost vazačského průkazu i při změně zaměstnavatele, ale pouze „**pokud byl nově potvrzen**“, což v praxi znamenalo doškolení, zaučení a ověření znalostí u nového zaměstnavatele. **Tato norma byla od 1. 7. 1999 v ČR nahrazena současně platnou výše uvedenou ČSN ISO 12480-1, která má přísnější požadavky.**

Jeřábnický průkaz není totéž, co řidičský průkaz pro řízení auta. Je důležité, aby jeřábník byl vyškolen pro **konkrétní typ jeřábu**, aby měl potřebné vědomosti o tomto jeřábu a o technických podmínkách pro jeho používání, stanovených v průvodní dokumentaci dodávané výrobcem jeřábu a aby byl dokonale seznámen s pracovními postupy i s dalšími požadavky Systému bezpečné práce a taktéž s riziky vyplývajícími z umístění a použití jeřábu na konkrétním pracovišti, v konkrétních situacích.

Nelze tedy bez ověření skutečné úrovně znalosti uznávat platnost průkazu získaného za odlišných podmínek.

**Odpovědi na dotazy 3,4 a 5 zpracoval
Jiří Holinka
Inspektor OIP v Ostravě**

Poznámka redakce Zpravodaje:

Problém zajišťování kvalifikace jeřábníků a vazačů je mnohem širší a v současné době také předmětem velkých diskusí jak mezi revizními technikami, tak i v rámci dozoru OIP. Budeme mu věnovat více prostoru jak na stránkách Zpravodaje, tak i v rámci odborných akcí, které budou letos pořádány.

ASOCIACE

odborných pracovníků pro zdvihací zařízení - ČR

